

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Het recht van terughouding en het voorrecht van de vervoerder op het nationaal en internationale plan

Artikel 25 van de Internationale Overeenkomst van 23 november 1933 betreffende het goederenvervoer (C.I.M.), voorzagt dat :

« § 1. — Voor alle in artikel 20 bedoelde vorderingen heeft de spoorweg op het goed de rechten van een pandhoudende schuldeiser. Deze rechten blijven bestaan, zolang het goed zich in handen bevindt van de spoorweg of van een derde, die het voor hem onder zich heeft.

§ 2. — De werking van het pandrecht wordt geregeld volgens de wetten en reglementen van de Staat waar de aflevering plaats vindt. »

De nieuwe C.I.M. van 25 oktober 1952 heeft dit artikel volledig weggelaten, zodat thans, bij toepassing van artikel 53 van de C.I.M., het pandrecht, het recht van terughouding of het voorrecht dient te worden aangewend conform de nationale wetgeving van de Staat waar de aflevering plaats vindt. (1)

Artikel 53 van de C.I.M. luidt als volgt : « Bij gebreke van bepalingen in deze Overeenkomst, zijn in elke Staat de bepalingen der nationale wetten en reglementen betreffende het vervoer van toepassing. »

Aanleiding tot de schrapping van artikel 25 gaven de uiteenlopende wetgevingen welke in de verschillende Verdragsluitende Staten vigeren betreffende het uitoefenen hetzij van een pandrecht, hetzij van een recht tot terughouding hetzij van een voorrecht. (2)

In sommige Staten bezit de vervoerder een echt pandrecht, o. m. in Duitsland, Hongarije, Zwitserland (3) en zelfs in Holland (4), hetgeen geenszins het geval is noch in Frankrijk noch in Italië noch in België. (5)

Ook de Internationale Overeenkomst van Genève van 19 mei 1956 betreffende het Goederenvervoer over de Weg (C.M.R.) (6) regelt het vraagstuk niet en vertrouwt zich op de nationale wetgevingen. In artikel 18, § 2 treffen we nochtans een bepaling aan waarbij wordt voorgeschreven dat wanneer in sommige gevallen het goed door de vervoerder in bewaring wordt toevertrouwd aan derden, het goed niettemin bezwaard blijft met de schuldvorderingen die uit de overeenkomst voortvloeien of de kosten die op het goed drukken.

Volgens ons recht kan er voor de vervoerder geen spraak zijn van pandrecht. De rechtspraak en de rechtsleer houden eensgezind voor dat het pandrecht enkel kan ontstaan op grond van een contract conform de artikelen 2071 à 2084 van het B.W. Het pand is een contract waarbij aan de schuldeiser het recht wordt gegeven om zich, bij voorrecht en voorkeur boven de andere schuldeisers, uit de in pand gegeven zaak te doen betalen. (7)

Er valt derhalve niet aan te denken in ons recht de vervoerder gelijk te stellen met een pandhoudende schuldeiser des te meer dat, zelfs abstractie gemaakt van de bepalingen van het B.W., het goed aan de vervoerder enkel en alleen toevertrouwd wordt met het oog op het te verrichten vervoer.

Niettemin dank zij het recht van terughouding dat hem wordt toegekend en gelet op de praktische gevolgen aan dit recht verbonden alsmede aan het wettelijk voorrecht dat hij bezit, bevindt de vervoerder zich in een bijna gelijkwaardige toestand als deze van de pandhoudende schuldeiser.

Laten we op dit punt de vigerende wetgeving onderzoeken en toetsen aan de rechtspraak en de rechtsleer.

1. Het recht van terughouding.

« Le droit de rétention est une des matières les plus délicates et les plus incertaines de notre droit civil. Institution purement coutumière, consacrée par le code dans quelques textes sporadiques, sans lieu ou traits communs apparents, vivement discutée en doctrine, consacrée par la jurisprudence, mais d'une manière imprécise quant à son champ d'application et à ses effets. » Aldus M. De Page als inleiding bij het behandelen van het rententierecht. (8)

En inderdaad het volstaat de rechtspraak en de rechtsleer te raadplegen om deze mening volledig bij te treden.

Op zich zelf genomen vertoont reeds het rententierecht een zekere analogie met het pandrecht of het voorrecht, doch in feite is er essentieel verschil, dat zonder twistpunt door rechtsleer en rechtspraak wordt aanvaard, n.l. dat het eerste recht een persoonlijk recht is, een persoonlijke waarborg, een excep-

tio, een middel van verdediging, terwijl de twee andere zakelijke rechten zijn.

Zeker qua resultaat komen beide soorten van rechten bijna op hetzelfde neer, vermits het retentierecht eveneens aan zijn titularis een betaling bij voorrang verzekert, dank zij de mogelijkheid hem geboden de aflevering van het goed in zijn bezit te weigeren zolang de schuldvordering die er op drukt niet is vereffend.

Onder de leiding van Laurent werd door sommige auteurs zeer lang de thesis verdedigd dat het retentierecht slechts bestaat in de mate waarin het uitdrukkelijk door de wet wordt erkend. ⁽⁹⁾

Thans wordt algemeen aangenomen dat het retentierecht zowel als de exceptio non adimpleti contractus, de compensatie en de verrijking zonder oorzaak tot een algemeen principe is uitgegroeid, tot een systeem dat volkomen zelfstandig bestaat nevens de teksten van het burgerlijk wetboek of het wetboek van koophandel. ⁽¹⁰⁾

Tot voorwaarden van zijn bestaan stipt M. De Page aan :

1° dat het bezit van het goed waarop men het recht wenst uit te oefenen op rechtmatige en geoorloofde wijze werd verkregen;

2° dat de schuldeiser in het bezit gebleven is van het goed waarop hij zijn aanspraken doet gelden; ^(10 bis)

3° dat zijn schuldvordering in rechtstreeks verband staat tot het teruggehouden goed, en in het goed zelf haar ontstaan vindt of althans dat ze met betrekking tot het goed werd geboren, hetgeen algemeen wordt ugedrukt door de Latijnse spreuk : « debitum cum re junctum ». ^(10 ter)

Toegepast op het vervoercontract, lijdt het geen twijfel dat de vervoerder-schuldeiser aan deze voorwaarden voldoet en dat hij ten volle gerechtigd is het retentierecht in zijn voordeel in te roepen, ondanks het feit dat dit recht door geen enkele wettekst is vastgelegd.

Zelfs wanneer de afzender wederrechtelijk een goed aan het vervoer toevertrouwt, moet principieel de vervoerder als te goeder trouw worden beschouwd en is hij gerechtigd het goed terug te houden zolang de kosten veroorzaakt met betrekking tot het vervoer van het goed niet zijn vereffend. Dit is trouwens maar rechtvaardig vermits het vervoer over het algemeen aan het goed een meerwaarde bezorgt. ^(10 quater)

Met M. De Page kan het retentierecht worden bepaald als « het recht krachtens hetwelk een persoon die een zaak aan een ander toebehorend onder zich heeft, gemachtigd is de teruggave ervan te weigeren tot het ogenblik van de betaling van wat hem verschuldigd is, met betrekking tot de zaak, door zijn eigenaar. » ⁽¹¹⁾

Toegepast op het vervoercontract nochtans komt ons deze bepaling wel enigszins onvolledig voor, om reden dat de schuld, die naar aanleiding van het vervoercontract ontstaat, soms totaal vreemd is aan de eigenaar van het goed. Inderdaad de afzender of de geadresseerde en de eigenaar zijn niet noodzakelijk één en dezelfde persoon.

Voor al op het internationale plan (C.I.M. of C.M.R.), doch ook op het nationale plan, hoeft de vervoerder zich in principe niet te bekommeren om de eventueel onderliggende contracten en zijn de rechtsverhoudingen tussen afzender en geadresseerde op zich zelf voor hem zonder belang.

Zeer typisch is trouwens, en deze vaststelling brengt er ons toe het retentierecht niet zozeer te beschouwen

als een toepassing van artikel 1184 van het B. W., dat de vervoerder, na het volbrengen van zijn opdracht, praktisch niet meer in staat is het « non adimpleti contractus » in te roepen, om de eenvoudige reden dat voor wat hem betreft het vervoercontract volledig is uitgevoerd en hij zich in de onmogelijkheid bevindt zijn prestatie te vernietigen.

Voor de vervoerder bestaat er op dat ogenblik geen andere nuttige oplossing dan van zijn medecontractant, of van deze die in zijn plaats treedt, de uitvoering van de door hem aangegane verbintenis af te dwingen en dit in weerwil van insolventie of kwade trouw.

Sommige auteurs hebben gepoogd het recht van terughouding van de vervoerder wettelijk te steunen op artikel 8 van de Wet van 25 augustus 1891. ⁽¹²⁾

Dit artikel bepaalt dat, bij weigering van het vervoerde goed of bij geschil over de in ontvangstneming, op aanvraag van de belanghebbende de toestand van de goederen wordt onderzocht door één of drie deskundigen op grond van een bevel, in gevolge verzoek, door de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel uitgevaardigd.

Dit bevelschrift mag daarenboven voorschrijven dat de goederen moeten neergelegd of onder beslag gesteld, alsmede in een bijzonder of openbaar lokaal gebracht worden, en tevens dat de goederen worden verkocht ten bate van de vervoerder tot beloop van de som die hem wegens het vervoer verschuldigd is.

Bij nader onderzoek blijkt echter duidelijk dat het recht dat er toe strekt de verkoop van de goederen te verkrijgen slechts kan worden uitgeoefend in de voorwaarden bij de wet bepaald n.l. « bij weigering van het vervoerde goed of geschil over de inontvangstneming ».

Deze procedure werd ingesteld om een einde te maken aan de onmogelijke toestand die wordt geschapen bij ontstentenis van wettige eigenaar en dit vooral in het belang van de vervoerder die ontegensprekelijk recht heeft op betaling van zijn vervoerkosten.

De voorbereidende werken van de Wet van 25 augustus 1891 tonen aan dat op geen enkel ogenblik het retentierecht ter sprake werd gebracht bij de behandeling van artikel 8. ⁽¹³⁾

Dit artikel kan derhalve niet worden ingeroepen indien het vervoerde goed niet wordt geweigerd of wanneer het geschil vreemd is aan de inontvangstneming. ⁽¹⁴⁾

Zonder wettekst heeft niettemin de rechtspraak in zeer talrijke gevallen het bestaan van het retentierecht in het voordeel van de vervoerder bevestigd.

« Usant du privilège qui lui est accordé par l'article 20, 7°, de la loi du 16 décembre 1851, le transporteur a le droit de retenir les marchandises voiturées jusqu'au paiement par l'expéditeur ou le destinataire du prix du transport. Le voiturier qui use de ce droit de rétention ne peut être condamné à des dommages-intérêts pour le seul fait qu'il aurait refusé de se dessaisir de la marchandise. Mais il doit apporter dans la garde de l'objet qu'il détient les soins d'un bon père de famille et il est responsable de la perte de la chose survenue par sa faute. » ⁽¹⁵⁾

« Comme tout créancier, ayant un privilège mobilier fondé sur la constitution d'un gage tacite, doit avoir le droit de rétention, puisque la conservation de son privilège est en principe subordonné pour lui au maintien de la possession de la chose grevée de ce privilège, le privilège du voiturier serait sans sanction, si, dans l'esprit du législateur, le droit de rétention ne lui était pas accordé pour le faire valoir. » ⁽¹⁶⁾

Een vonnis van de Rechtbank van Koophandel te

Luik verklaart dat, « même en l'absence de tout lien contractuel, ceux qui réclament à un titre quelconque la délivrance d'une marchandise au transporteur, ne peuvent porter atteinte à son droit de rétention et le priver de sa possession qu'en réglant les frais et débours réellement dus. » (17)

Een ander vonnis van dezelfde rechtbank verklaart nader dat het recht van terughouding van de vervoerder ondeelbaar is en dat het slaat op al de vervoerde goederen zonder onderscheid, zodat de vervoerder er niet kan toe gedwongen worden de zending gedeeltelijk af te leveren onder het voorwendsel dat het teruggehouden gedeelte volstaat om de openstaande schuldverordering te dekken. (18)

Het spreekt van zelf, zoals M. Fredericq opmerkt, dat niets zich verzet tegen het treffen van een akkoord met het oog op een gedeeltelijke aflevering van de vervoerde goederen, akkoord dat van aard zijn kan enerzijds de belangen van de vervoerder te vrijwaren terwijl het anderzijds aan de belanghebbende reeds de mogelijkheid verschaft een gedeelte van de zending na te zien en er over te beschikken. (19)

Vermelden we terloops dat artikel 22 van de Algemene Voorwaarden van Vervoer en Opslag van de Federatie van de Expéditeurs van België bepaalt: « Wij behouden het voorrecht en retentierecht voor de terugelingen die wij zouden doen gelden tegenover een der bij het vervoer geïnteresseerde partijen, ten gevolge aan de gang zijnde of vorige bewerkingen, en dit op alle goederen die ons afgeleverd worden voor verzending, camionnage, in ontvangstneming, vertolting of opslag in magazijn, zowel als voor deze die ons worden toegezonden om aan onze opdrachtgevers te worden afgeleverd. » (20)

Vermits het retentierecht een louter vorderingsrecht en geen zakelijk recht is, houden sommige auteurs, waaronder M. De Page, voor, dat dit recht niet aan derden kan worden tegengeworpen en slechts uitwerking kan hebben tussen partijen. Op zijn scherpst genomen zou het retentierecht aan niet bevoorrechte schuldeisers (chirographaire) kunnen worden tegengeworpen, om reden dat zij niet met derden kunnen gelijkgesteld worden. (21)

Andere auteurs spreken van een recht sui generis, om reden dat, zonder dat men het als een zakelijk recht kan beschouwen, het retentierecht gevolgen kent die verder strekken dan het louter vorderingsrecht. Inderdaad niet alleen kan het worden ingeroepen tegen chirographaire schuldeisers, die als rechtverkrijgers ten algemene titel worden beschouwd, maar tevens tegen de rechtsverkrijgers ten bijzondere titel, zoals de kopers, en zelfs tegen de bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers. (22)

Wat er ook van zij, de thesis dat het retentierecht kan worden tegengeworpen niet alleen aan de gewone schuldeisers en de rechtverkrijgers ten bijzondere titel maar ook aan de bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers, wordt thans bijgetreden door de meeste auteurs en de recente rechtspraak is overwegend om ze te bekrachtigen. (23)

Zelfs in geval van faillissement kan het recht van terughouding aan de curator worden tegengeworpen. (24)

Van welke aard het retentierecht ook weze, eensgezind wordt aangenomen door rechtspraak en rechtsleer dat het enkel kan worden aangewend als een verweermiddel onder de vorm van een exceptio.

Zoals we reeds onderstreepten kan het retentierecht niettemin dezelfde praktische gevolgen hebben als het pandrecht of het voorrecht, om reden dat de schuld-

eiser er tenslotte in slaagt, door te weigeren zich te ontdoen van het goed dat hij onder zich heeft zolang hij niet volledig betaald is, zich bij voorrang te doen betalen op de andere schuldeisers.

Alhoewel het juridische vraagstuk betreffende de juiste aard en de draagwijdte van het rentierecht zeer interessant is, en M. De Page behandelt het op een zeer verheven peil, is het tenslotte van ondergeschikt belang voor deze studie.

Inderdaad voor de vervoerder vormt het slechts een voorbereidende maatregel en een rechtsmiddel tot het uitoefenen van het voorrecht dat hij op het vervoerde goed bezit en dat vastgelegd is bij artikel 20, 7° van de Wet op de Voorrechten en Hypotheken van 16 december 1851.

II. Het voorrecht van de vervoerder.

Artikel 20, 7°, van de Wet op de Voorrechten en Hypotheken bepaalt « dat de vrachtkosten en bijkomende uitgaven, op het vervoerde goed, bevoorrecht zijn, zolang de voerman dit in handen heeft, en gedurende vier en twintig uren die volgen op de aflevering aan de eigenaar of aan de geadresseerde, mits deze er in het bezit van gebleven zijn. »

Het voorrecht van de vervoerder treft men reeds aan in de oudheid.

In het Romeinse recht bestond in het voordeel van de vervoerder een bevoorrechte hypotheek. (25)

De Costuymen van Orleans kenden aan de vervoerder een voorrecht toe op de vervoerde goederen voor de betaling van de vervoerskosten, voorrecht dat een bestaansduur had van één jaar. (26)

De grondslag van dit voorrecht dient volgens sommige auteurs te worden gezocht in de meerwaarde die door het vervoer aan het vervoerde goed wordt geschonken. (27) De voorstanders van deze theorie assimileren dit voorrecht zelfs aan dat van de aannemers voorzien bij artikel 27, 5° van de Wet van 16 december 1851.

Bijaldien in sommige gevallen het vervoer aan het vervoerde goed een werkelijke meerwaarde bezorgt, is het niet als uitzonderlijk te beschouwen dat ook het tegenovergestelde zich voordoet. Het gebeurt inderdaad vaak dat goederen die aan gevoelige prijssschommelingen onderhevig zijn (consumptiegoederen) op de plaats van bestemming een mindere waarde bezitten.

Overigens indien men het voorrecht van de vervoerder met dat van de aannemer assimileert, zou het ook logisch zijn, zoals het het geval is met dit laatste, dat het voorrecht van de vervoerder enkel zou slaan op de bezorgde meerwaarde, dan wanneer in rechte dit voorrecht slaat op de vervoerde goederen in hun geheel genomen.

Het is derhalve veel logischer tot grondslag te nemen de stilzwijgende in pandgeving. (28)

Bijaldien de vervoerder ongetwijfeld de handelsbetrekkingen vergemakkelijkt en er daarenboven door zijn beroep toe gebracht wordt zich ten dienste te stellen van onbekenden, of dat hij althans, bij ongefrankeerde zendingen, komt te staan tegenover personen waarvan hij de solvabiliteit niet kent, is het maar billijk dat hij het voorrecht bezit bij voorrang betaald te worden voor zijn vracht- en bijkomende kosten. Zulks is des te billijker dat hij aansprakelijk is voor de hem toevertrouwde goederen en de stipte aflevering op de plaats van bestemming. (29)

1° Wie wordt als vervoerder beschouwd?

Elke natuurlijke of rechtspersoon die zich gewoonlijk of zelfs ten uitzonderlijke titel gelast met het

vervoer van roerende goederen hetzij te land, hetzij te water, hetzij in de lucht (30).

Het privilege geldt voor de vervoerder in het algemeen zonder onderscheid voor wat aangaat het gebruikte vervoermiddel.

Vrij algemeen wordt aangenomen dat de aannemer van verhuizingen geen aanspraak kan maken op het voorrecht van de vervoerder, omdat de verplaatsing van de goederen slechts als een bijkomende verrichting beschouwd wordt en: het inpakken, het weg nemen, het opnieuw op hun plaats zetten van de meubels enz. ... het hoofdbestanddeel vormen van het contract van verhuizing. (31)

Sommige auteurs verdedigen nochtans de stelling dat niettemin de vervoerkosten zouden bevoorrecht zijn, voor zover hier een ventilatie mogelijk is. (32)

Noteren we terloops dat artikel 60 van de wet van 5 mei 1936 op de Binnenscheepvaart eveneens een voorrecht voorziet voor « de vracht, de bijkomende kosten, de liggelden en overliggelden op de goederen, gedurende de tijd dat ze in het bezit zijn van de schipper en gedurende de vier en twintig uren die op de aflevering aan de geadresseerde volgen, op voorwaarde dat deze er het bezit van behoudt ».

2° Welke schuldvorderingen komen in aanmerking ?

Conform de wet slaat het voorrecht op de « vrachtkosten en bijkomende uitgaven ».

a) De vrachtkosten omvatten de eigenlijke vervoerkosten zoals deze voortvloeien uit de vrachtbrief.

b) Onder « bijkomende kosten » dient men te begrijpen al de uit de vervoerovereenkomst voortvloeiende vorderingen, zelfs wanneer deze niet uitdrukkelijk voortvloeien uit de clausules van de vrachtbrief.

Komen als zodanig in aanmerking: de remboursements, de douanerechten en alle andere bedragen waarmee het goed mocht bezwaard zijn van de aaneming ten vervoer af tot bij de aflevering, om het even of de vrachtbrief ze vermeldt of niet.

Voor de C.I.M. vloeien deze van zelf voort uit de bepalingen van de artikelen 8, 12, 13, 17 en 47. Voor de C.M.R. worden ze bepaald door de artikelen 6, 10, 11 en 15.

Deze bijkomende kosten omvatten derhalve al de kosten veroorzaakt door het vervoer en de bewaring van het goed onderweg, daar inbegrepen de herstelingskosten met betrekking tot het goed gedaan hetzij voor het goed zelf hetzij voor zijn verpakking. (C.I.M.: artikel 12; C.M.R. artikel 10.)

Hetzelfde geldt voor de staangelden en de bewaring na aankomst van het goed op de plaats van bestemming.

Het in rekening brengen van dergelijke kosten veronderstelt steeds dat ze werden veroorzaakt buiten de schuld van de spoorweg om.

Betwist wordt of de schuldvorderingen van de Spoorweg wegens schade berokkend aan het vervoermaterieel bevoorrecht zijn (33).

Het voorrecht dékt alleszins niet de voorschotten die de vervoerder eventueel zou hebben uitbetaald aan de afzender of de geadresseerde (34).

Moeten als zodanig ook worden uitgesloten, ten overstaan van de geadresseerde, de kosten die de afzender in het raam van de vervoerovereenkomst te zijnen laste nam en die op het station of de plaats van afzending moesten worden geïnd. (Artikel 17, § 2 van de C.I.M.; artikel 6 van de C.M.R.) (35)

3° Waarop slaat het voorrecht ?

Het vervoerde goed omvat het geheel van de zending die het voorwerp uitmaakt van het vervoer en die aan de basis ligt van de veroorzaakte vervoerkosten.

Zoals we hoger reeds onderstreepten met betrekking tot het retentierecht zijn sommige goederen niet vatbaar voor terughouding noch geschikt om er een voorrecht op uit te oefenen. (B.v. het vervoer van lijken.)

De wetgever heeft het voorrecht beperkt tot het vervoerde goed zelf dat aanleiding gaf tot het ontstaan van de gevorderde kosten (36).

Derhalve is de vervoerder niet gerechtigd het voorrecht dat hij bezit op de pas vervoerde goederen in te roepen en uit te breiden tot de schuldvorderingen die hun oorzaak vinden in vroeger verrichte prestaties.

Zoals het recht van terughouding drukt het voorrecht op het geheel van de zending. De afzender of de geadresseerde of hun rechthebbende zijn niet gerechtigd de aflevering van een deel van de zending op te vorderen onder voorwendsel dat het overblijvende deel nog zou volstaan tot dekking van de door de vervoerder geëiste kosten. Het voorrecht van de vervoerder is ondeelbaar (37).

4° Duur van het voorrecht ?

De wet bepaalt uitdrukkelijk: zolang de vervoerder het goed in handen heeft en gedurende vier en twintig uren, die op de aflevering aan de rechthebbende volgen, mits deze er in het bezit van gebleven is.

Het voorrecht vindt zijn grondslag in de stilzwijgende in pandgeving van het vervoerde goed. Derhalve houdt het op te bestaan met de bezitsafstand vanwege de vervoerder.

Wil de vervoerder zijn voorrecht bewaren dan dient hij zijn recht van terughouding uit te oefenen tot op het ogenblik van de volledige betaling (38).

Uitzonderlijk staat de wet toe het voorrecht te bewaren gedurende vier en twintig uren, die op de aflevering volgen, mits de rechthebbende er in het bezit van gebleven is (39). Deze termijn werd nodig geacht om aan de geadresseerde eventueel toe te laten de goederen te onderzoeken alvorens de vervoerkosten te betalen. Meestal echter zal hij hiertoe de gelegenheid niet krijgen, vermits de vervoerder gerechtigd is dit nazicht te weigeren zolang de vervoerkosten niet zijn betaald (40).

Deze verlenging van vier en twintig uren is enkel toegestaan onder de voorwaarde dat de belanghebbende (geadresseerde of afzender of hun rechthebbende) in het bezit gebleven is van de goederen.

De voorrechten op roerende goederen bezitten inderdaad geen volgrecht in handen van derden.

Onder bezit dient men echter te verstaan niet alleen het materieel bezit van de goederen maar het juridisch bezit ten titel van eigenaar of van bewaarder of van commissionair (41). Het in bewaring geven van de zending voor rekening van de geadresseerde of zijn rechthebbende dooft het voorrecht niet. Vereist is dat het vervoerde goed vervreemd is en in het patrimonium van een derde is overgegaan (42).

De vervoerder is niet gerechtigd zijn voorrecht te doen gelden, indien het vervoerde goed, zelfs binnen de termijn van vier en twintig uur in het patrimonium van een derde is overgegaan. Hij kan het evenmin doen gelden, binnen deze termijn, op de prijs die aan de geadresseerde of zijn rechthebbende zou verschuldigd zijn door de derde verkrijger (43).

Het spreekt van zelf dat de vervoerder op uitdrukkelijke of stilzwijgende wijze aan zijn voorrecht kan verzaken (44).

5° Welke rechtsovereenkomsten bezit de vervoerder?

Om zijn voorrecht te doen gelden beschikt de vervoerder over drie rechtsmiddelen, de exceptio, het vindicatiebeslag en het recht van verzet.

a) De exceptio komt neer op het inroepen van zijn retentierecht en de weigering het goed aan de rechthebbende af te leveren. Dit rechtsmiddel is op zich zelf het meest afdoende dwangmiddel.

M. De Page vraagt zich af hoe het uitoefenen van dit retentierecht kan worden verzoend met de aanvaarding van de zending, waarvan principieel de eisbaarheid van de schuldvordering van de vervoerder afhangt (45)?

De juridische toestand van de vervoerder, de geadresseerde of eventueel van de afzender of hun rechthebbende, komt ons nochtans als klaar afgelijnd voor wanneer men hem beschouwt, alleszins voor het vervoer per spoor, in het licht van de bepalingen van de C.I.M. of van de bepalingen van het Algemeen Reglement voor het Goederenvervoer, dat zich in zijn nieuwe vorm, bij de bepalingen van de C.I.M. aansluit.

Ofwel treedt de geadresseerde of zijn rechthebbende tot het vervoercontract toe, zoals het oorspronkelijk werd afgesloten of achteraf gewijzigd door de afzender of de geadresseerde, en aanvaardt hij de vrachtbrief overeenkomstig artikel 16, § 1 van de C.I.M. of artikel 30 van het A.R. Van dat ogenblik af verbindt hij zich de kosten te betalen die door het vervoercontract te zijnen laste worden gelegd.

Zolang hij deze verbintenis niet is nagekomen is de spoorweg gerechtigd niet alleen het nazicht van het goed te weigeren, maar tevens te weigeren het goed ter beschikking te stellen door uitoefening van zijn retentierecht.

Ofwel weigert de geadresseerde of zijn rechthebbende de vrachtbrief en de betaling van de kosten die te zijnen laste zijn gelegd en dan is de spoorweg gerechtigd te handelen conform artikel 25 van de C.I.M. of artikel 40 van het A.R., artikelen die in détail de procedure regelen in geval van stoornis in de aflevering.

Bij toepassing van artikel 25 § 2 van de C.I.M., of artikel 40 van het A.R., zal de spoorweg eventueel zijn toevlucht nemen tot de procedure van verkoop voorzien bij artikel 8 van de Wet van 25 augustus 1891. Dezelfde principes gelden voor de C.M.R., bij toepassing van artikel 16.

b) Na aflevering van de zending blijft het voorrecht bestaan gedurende vier en twintig uren, op voorwaarde dat de geadresseerde of zijn rechthebbende in het bezit gebleven is van het goed.

Vermits er op dat ogenblik geen spraak meer zijn kan van retentierecht, bezit de vervoerder enkel nog het vindicatiebeslag.

Het vindicatiebeslag is geregeld bij de artikelen 826 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Het kan worden gelegd op grond van een beslissing van de Voorzitter van de Rechbank van Eerste Aanleg geveld op voet van een rekwist door de vervoerder neergelegd.

Het bewarend beslag dat eventueel kan gelegd door tussenkomst van de Voorzitter van de Rechbank van Koophandel bij toepassing van artikel 417 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zou het voorrecht niet doen herleven.

c) Indien de goederen die werden vervoerd het voorwerp uitmaakten van een verzekeringscontract

en dat die goederen werden vernietigd door een ramp zonder aansprakelijkheid van de vervoerder, dan kan deze gebeurlijk verzet doen in handen van de verzekeraar, conform artikel 7 van de Wet van 11 juni 1874 (46).

In geval van verlies van de goederen door de schuld van een derde, bezit de vervoerder het recht verzet te doen tegen de uitbetaling van de vergoeding die eventueel door de derde zou verschuldigd zijn wegens het verlies of de beschadiging van de goederen die met het voorrecht bezwaard waren. Het geldt hier een toepassing van artikel 10, lid 2, van de Wet van 16 december 1851.

6° Welke rang bezit het voorrecht van de vervoerder?

Bij toepassing van de artikelen 21, 22 en 23 van de Wet van 16 december 1851 komt het voorrecht van de vervoerder in rang na het voorrecht dat bestaat uit hoofde van gerechtskosten en van kosten, die tot het behoud van de zaak werden gedaan.

In feite, zoals we hoger onderstreepten, zal het voorrecht van de vervoerder, wanneer deze zich beroept op zijn recht van terughouding, voorrang hebben op de andere voorrechten, vermits de rechtspraak vrij algemeen aanvaardt dat het retentierecht zelfs aan hypothecaire en bevoorrechte schuldeisers kan worden tegengeworpen.

* * *

«De lege ferenda», zowel op het nationaal als op het internationaal plan verdient het ten zeerste aanbeveling dat het retentierecht op preciese en ondubbelzinnige wijze zou worden vastgelegd. Zodoende wordt een einde gesteld aan de discussie betreffende de omvang van dat recht dat door de rechtspraak op zeer brede basis wordt erkend terwijl het door de doctrine voortdurend wordt betwist.

Op het internationale plan vooral, nu de Europese gedachte door de Europese Economische Gemeenschap in daden wordt omgezet en een éénmaking in het verschiets ligt, is een uniforme regeling van het vraagstuk meer dan wenselijk.

Mr A. CLERENS,
Advocaat te Leuven.

(1) De Internationale Overeenkomst betreffende het Goederenverkeer per Spoorweg van 25 oktober 1952, werd goedgekeurd bij de Wet van 23 april 1955, (Staatsblad 2 juni 1955) - Zie artikel van steller in R.W. 1956-1957, 1681, e.v., en 1729 e.v.

Voor de literatuur verwijzen we o.m. naar: Al Chiekh Radhi Y. - Le droit de rétention d'après les législations française et suisse, Lausanne, 1957; Barry, Le droit de rétention en droit civil, Parijs 1900; Berten, J. - Uitgebreide noot onder vonnis van de Rechbank van Koophandel van Gent van 15 januari 1955, J.T., 1956, 108; Carreye: Du droit de rétention, Parijs 1860; Capitant H. - Les causes des Obligations, Parijs, 1925; Cassin R. - De l'exception tirée de l'inexécution dans les rapports synallagmatiques et de ses rapports avec le droit de rétention. La compensation et la rétention. Parijs 1914. (Th.). Cloquet A. - Over twee twistpunten van het retentierecht. R.W., 1954-55, 161 e.v.; De Decker J. - Etude sur le droit de rétention, Brussel, 1909; Depage H. - Traité de Droit civil belge, D.VI, n°s 791 e.v.; Dekkers R. - Handboek voor het Burgerlijk Recht, D. II, n°s 1486 e.v.; Desbiolles R.: La question des droits réels et en particulier des droits de gage sur des wagons des particuliers., Bulletin des Transports Internationaux par Chemin de Fer, Bern, 1952, blz. 216 e.v.; Durand P. - Le droit spécial de rétention accordé en France au transporteur, Bull. des Transports, Int. Bern, 1955, p. 170 e.v.; Elckes Nerva A. - De quelques différences dans l'application du droit de rétention, d'après la Jurisprudence française et allemande, Parijs, 1929; Fredericq L. - Beginselen van het Belgisch Handelsrecht, D. III, n° 1394 e.v.; Gislain F. - Des Impenses et du droit de rétention. Brussel, 1854; Glisson - Le droit de rétention sous l'empire du code Napoléon, Straatsburg, 1862; Guillouard - Traité du droit de rétention, Parijs, 1895; Greebe A. - Transportrecht, s' Gravenhage, 1944, blz. 127

e.v.; Helmle B. - Das Pfandrecht des Spediteurs, Frachtführers und Lagerhaushalters, Heidelberg, 1935; Hommel - Le droit de rétention, Straatsburg, 1928; Jonesco - Du droit de rétention, Parijs, 1908; Josserrand L. - Les Transports, blz. 519 e.v.; Leclercq, Proc. Gén. - Conclusions onder Cass. 7 November 1935, Pas., 1936, I, 38; Legrand Ch. - Du droit de rétention, Parijs, 1906; Lépinos - De la transcription, des privilèges et des hypothèques, T. II; Martou - Des privilèges et des hypothèques, D. I; Nicolas - Le droit de rétention légale à Rome et en France, Caen, 1871; Pinot P. - Essai d'une théorie du droit de rétention au point de vue législatif. Th. Parijs, 1908; Planiol et Ripert - Traité pratique du droit civil français, D.VI, n° 444, e.v.; Prêt - Le droit de rétention, Parijs, 1881; Raymond E. - L'exception tirée de l'inexécution dans les contrats synallagmatiques. Th. Parijs, 1906; Répertoire Pratique du Droit Belge, V° Rétention (Droit de); Roger R. - Manuel Juridique des Transports, D. II, n° 518 e.v.; Thors - Het recht van terughouding, Amsterdam, 1934; Vlieland - De voorrechten op bepaalde goederen.

(2) Verslag van het Office Central, n° 72, blz. 17.
(3) Zie Al Chiekh Radhi Y., op. cit. blz. ; V. Nanassy, Int. Eis. Transportrecht, 1956, blz. 505.

(4) Het Wetboek van Koophandel voorziet noch het pandrecht noch het recht van terughouding. Artikel 12 van de Algemene Vervoercondities voorzien een pandrecht. Zie Greebe, ou. cit. blz. 127 e.v.; volgens Scholten bezit de vervoerder een retentierecht op basis van het principe dat « ieder, die krachtens overeenkomst tot afgifte van eens anders zaak verplicht is, gerechtigd is deze terug te houden totdat hetgeen hij krachtens deze zelfde overeenkomst met betrekking tot de zelfde zaak mag vorderen, is voldaan. » Volgens Molengraaff, Leidraad Nederlands Handelsrecht, D.II, 1948, blz. 557, is het recht van terughouding uitgesloten door artikel 94 van het Wetboek van Koophandel. — Verdere referenties worden door Molengraaff gegeven.

(5) Zoals we hieronder zullen zien is zowel in Frankrijk als in ons land een algemeen recht van terughouding door de rechtspraak en de rechtsleer aanvaard.

(6) Deze Internationale Overeenkomst wacht nog steeds op goedkeuring. Zie artikel van steller in de Transport-kroniek, 1957, blz. 559 e.v. en blz. 591 e.v., dat handelt over de C.M.R.

(7) Zie De Page, D. VI, n° 1008, e.v.; Planiol et Ripert, D. XIII, n° 70, e.v.; Durand, artikel hierboven vermeld.

(8) De Page, D. VI, n° 792.
(9) Laurent, Principes de droit civil, D. XXIX, n° 284, e.v.; De Decker, Op. cit. blz. 27-28; Brussel, 27-2-1907, D.P., 1924, I, 2; Martou, D. I, n° 260; Lepinois, D. I, n° 440 en v.; Gent, 8-1-1925, Rev. prat. soc., 1925, blz. 335; Het B.W. voorziet het recht in de artikelen 867, 1612, 1613, 1673, 1749, 1948, 2082, 2087.

(10) De Page, D. VI, n° 801; Baudry-Lacantinerie et de Loyens, Traité du Nantissement, des Privilèges et des Hypothèques, D. I, n° 230-232; Josserrand L., op. cit., n° 519, e.v.; Planiol et Ripert, D. VI, blz. 613 e.v.; Colin et Capitant, D. II, blz. 776 e.v.; Guillaouard, op. cit., n° 113; R.P.D.B., v° Rétention (droit de), n° 75 e.v.; Hof van Beroep Brussel, 17 januari 1934, B. J. 1934, 6, col. 178 met advies van de Heer Adv. Gen. Colard-Van Nuffel; Koophandel Brussel, 12 September 1923, Pas., 1924, III, 46; 15 October 1927; J.C.Br., 1927, blz. 297; 21 Juni 1930, J.C. Br., 1930, 314; 24 April 1933, J.C. Br., 1933, 245; Koophandel Aalst, 10 Nov. 1933, J.C.Fl., 1934, 5470; Beroep Gent, 5 Juli 1932, J.C.Fl., 1932, 5247. Het Hof van Cassatie sprak zich niet formeel uit op dit punt in zijn Arrest van 7 November 1935, Pas., 1936, I, 38, met advies van de Heer Proc. Gen. Leclercq. Zie ook Koophandel Luik 13 Juni 1936, Jur. L., 1936, 277, dit vonnis zegt uitdrukkelijk « Le droit de rétention est une conséquence des principes généraux du droit et ne doit pas être limité aux quelques cas précis où la loi l'a institué ».

De meeste auteurs en uitspraken zien in dit recht een toepassing van de exceptio non adimpleti contractus. Met reden merkt M. De Page hierbij op dat deze exceptie en het recht van terughouding zich niet vermengen. n° 802. Zie ook voornoemd arrest van het Hof van Cassatie van 7 November 1935;

(10bis) Onder bezit dient men te verstaan niet het materieel doch het juridisch bezit. Zie lager. Zie ook Hof van Beroep Gent, 5 Juli 1922, R.C.Fl., 5247;

(10ter) Het retentierecht laat alleen de weerhouding van de betreffende zaak toe, in zover de vordering van de houder de zaak zelf betreft, die hij onder zich houdt. Een beding waarbij het recht van weerhouding wordt uitgebreid, werkt niet tegenover de schuldeisers van de schuldenaar. Het werkelijke correlatief zijn van de prestaties is een werkelijke vereiste: Koophandel Sint-Niklaas, 7 september 1954, R.W., 1954-55, 184 e.v.;

(10quater) Greebe, Op. cit., blz. 143, n° 161.

(11) D. VI, n° 801; Dekkers, Handboek van Burgerlijk Recht, D. II, n° 1487, e.v.

(12) Stevens en Henning, Contrat de Transport, n° 624, blz. 300; Novelles, Droit Commercial D. III, Contrat de Transport, n° 547.

(13) Dupont et Tart, Contrat de Transport, VIII, n° 17; XXIV, n° XXVIII, n° 23 en 108 e.v.; XXXV, n° 3; XXXI, n° 21, 22, 23; XXXIII, n° 12.

(14) Beroep Brussel, 30 april 1937, Pas., 1937, II, 167.

(15) Beroep Brussel, 24 Mei 1877, Pas., 1878, II, 260; Beroep Brussel, 30 April 1937, Pas. 1937, II, 167 en J.C.Br., 1938, 456.

(16) Koophandel Brussel, 7 Maart 1933, J.T., 1933, 283; PP. 1933, n° 176; in dezelfde zin Koophandel Brussel, 10 Nov. 1936 en Beroep Brussel, 30 April 1937, Pas., 1937, II, 167;

Koophandel Brussel, 21 Juni 1930, J. C. Br., 1930, 315; 24 April 1933, J. C. Br., 1933, 245; Beroep Brussel, 14 Juni 1933, Pas. 1933, II, 181; 17 Januari 1934, Pas., 1934, II, 187; Koophandel Gent, 15 Januari 1955, J.T., 1956, 108, met noot van M.J. Berten, referendaris, betreffende het retentierecht in het algemeen.

(17) Vonnis van 27 Augustus 1915, J.C.L., 1919, 62.

(18) Koophandel Luik, 14 Juni 1923, P.P., 1924, n° 106. Zie ook Luik, 1 Juni 1881, Pas., 1881, II, 277; Gent, 28 Dec. 1867, Pas., 1868, II, 199; Koophandel Aalst, 10 November 1934, J. C. Fl., 1934, 5470.

(19) Fredericq, Beginselen van het Belgisch Handelsrecht, D. III, n° 450.

(20) Staatsblad, 20 Mei 1930, akte n° 1468.

(21) De Page, D. VI, n° 825.

(22) R.P.D.B., V° Rétention (Droit de), n° 17 e.v.; Aubry et Rau, Cours de Droit Civil Français, 5de Uitgave, D. III, n° 256, bis met noot 20; Nicolas, op. cit., n° 147 à 150; Baudry-Lacantinerie, Traité de droit civil, suppl. door Bonnacasse, (1930), D. XXV, n° 228, 245 en 246; Planiol et Ripert, D. VI, n° 458; Colin et Capitant, Cours élémentaire de droit civil français, D. II, blz. 777;

Contra: Laurent, D. XXIX, n° 284, e.v.; Martou, Op. cit., D. I, n° 260; Lepinois, op. cit. D. II, n° 440-442; Advies van de H. Adv. Gen. Colard-Van Huffel, onder Arrest van het Hof van Beroep van Brussel van 17 Januari 1934, B.J. 1934, 1934, 6, col. 178; Noot J.G. Cattier, Rev. Fail. 1933, blz. 353 en 358; Dekkers R., op. cit., D. II, n° 1489.

(23) Zie noot Berten J. hierboven aangehaald J.T. 1956, 110, n° 5 e.v. en de daar aangehaalde rechtsleer en rechtspraak; zie ook R.P.D.B., V° Rétention, (Droit de), n° 83 en volgende.

(24) Bb. Dendermonde, 24 Juni 1933, Pas., 1934, III, 47; Beroep Luik, 4 Mei 1933, J.L. 1933, 171; Koophandel Aalst, 10 November 1933, J.C.Fl., 1934, 5470; Beroep Brussel, 14 Juni 1933, Pas. 1933, II, 181, met referenties; Id. 16 November 1932, B.J., 1933, col. 363 met noot; Koophandel Luik 13 Juni 1936, J.L., 1936, blz. 277; Beroep Gent 5 Juli 1932, J.C.Fl. 1932, 5247; Koophandel Gent, 21 November 1934, J.C.Fl. 1934, 5469. Zie ook Cass., 7 November 1935, Pas., 1936, I, 38, met conclusies van de h. Proc. Gent. Leclercq. Zie ook de studie van M. Cloquet, referendaris, hierboven aangehaald, R.W., 1954-55, 161 e.v.

(25) Dig. 20.4. qui potiores in pignore 6.2. en lex 5. Het voorrecht van de vervoerder had zelfs voorrang op het voorrecht betreffende de kosten, die tot behoud van de zaak werden gedaan. Zie De Page, D. VII, n° 237.

(26) Coutumes d'Orléans, Introduction au Titre XX, n° 125.
(27) Laurent, D. XXIX, n° 512; Pardessus, D. IV, n° 1205; Troplong, Droit Civil, D.I., n° 207; Martou, op. cit., D. II, blz. 161, n° 509; Pand. Belg., V° Privilège sur Meubles, n° 837.

(28) De Page, D. VII, n° 236 e.v.; Baudry-Lacantinerie et de Loyens, D.I., n° 555-556; Josserrand, Op. cit., n° 522; Roger R., op. cit. n° 521, met noten; Planiol et Ripert, D. XII, n° 171; Sarrut, Legislation et Jurisprudence sur le transport de Marchandises par chemin de fer, n° 597; Aubry et Rau, op. cit. D. III, § 261, blz. 274 met noot 81; Kluysskens, Voorrechten en Hypotheken, blz. 133-134, n° 128.

(29) Greebe, op. cit., blz. 127 e.v.

(30) De Page, D. VII, n° 239; Laurent, D. XXIX, n° 513.

(31) De Page, D. VII, n° 239 in fine; Kluysskens, op. cit., n° 129; Stevens en Henning, n° 81; Josserrand, n° 519 en 521; Contra Wahl, Nature Juridique du contrat de Déménagement, Rev. Trim., dr. civ., 1911, blz. 523 e.v.

(32) Zie De Page, D. VII, loc. cit. Zie Koophandel, Brussel, 10 Juni 1941, R.G.A.R., 1942, 3634.

(33) von Nanassy, op. cit. Uitgave 1946, blz. 443.

(34) De Page, D. VII, n° 340 in fine.

(35) Lepinois, D. II, n° 875; Koophandel Gent, 21 April 1888, P.P. n° 1614.

(36) Verslag Senaat, Pasinomie, 1851, blz. 390, noot 2; Cass., 3 April 1890, Pas. 1890, I, 139. Op de Vde Herzieningsconferentie van de C.I.M. had het Comité van Montreux, na vinnige discussie, een beperkende bepaling voorgesteld, die voorschreef dat, in geval het nationaal recht een retentierecht voorziet, dit recht slechts zou kunnen worden uitgeoefend op een deel van de zending, deel dat in verhouding zou zijn tot de omvang van de schuldvordering van de spoorweg wegens verricht vervoer. Dit betekende eventueel splitsing van de zending, zoals het wordt aanvaard in Zwitserland, Duitsland en Hongarije. Dit voorstel werd formeel verworpen. Zie Akten van de Vde Herz. Conf. D. I, blz. 245 en 254.

(37) Koophandel Luik, 14 Juni 1923, P.P., 1924, n° 106; Nanassy, (1946), blz. 442.

(38) Koophandel Brussel, 2 December 1904, J.C. Br., 1905, 185.

(39) De vervoerder bij zeevervoer beschikt over een voorrecht gedurende veertien dagen na de afgifte, voor zover de koopwaar niet in handen van derden is overgegaan. (Artikel 12, B. II van het Wetboek van Koophandel).

(40) De Page, D. VII, n° 242.

(41) De Page, loc. cit.; Lepinois, D. II, n° 870; Nanassy, (1946), blz. 445.

(42) Koophandel Aalst, 10 November 1933, J.C.Fl., 1934, n° 5470 met noot; Contra: R.P.D.B., V° Privilèges Mobiliers, n° 170; volgens steller dient men enkel en alleen het materieel bezit in aanmerking te nemen.

(43) De Page, D. VII, n° 242.

(44) Lepinois, D. II, n° 875; Koophandel Gent, 21 April 1888, P.P., n° 1614.

(45) De Page, D. VII, n° 244.

(46) Van Eeckhoudt, Les Assurances Terrestres, 1933, n° 13.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. 21 december 1956.

Eerste Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Piret.

Advocaat-Generaal : M. Ganshof van der Meersch.

Advocaat : M. Ansiaux.

Rechter en administratie. — Het recht op werklozensteun is begrepen onder de in artikel 93 der Grondwet bedoelde «staatsburgerlijke rechten». — Een administratief college, met rechtspraak belast, kan slechts worden opgericht krachtens de wet.

De geschillen omtrent subjectieve rechten vallen niet onder de bevoegdheid van de administratie, doch onder de jurisdictie van de rechterlijke macht.

De geschillen over burgerlijke rechten behoren uitsluitend tot de kennisneming van de rechter.

De geschillen over de staatsburgerlijke rechten behoren in beginsel tot de kennisneming van de rechter; de wetgever kan evenwel de kennisneming ervan overdragen aan andere colleges, met rechtspraak belast.

Het recht op werklozensteun is begrepen onder de in artikel 93 der Grondwet bedoelde «staatsburgerlijke rechten».

Een administratief college, met rechtspraak belast, kan slechts worden opgericht krachtens een wet, welke ook de staatsburgerlijke rechten mogen zijn, waarop de aan dat college voorgelegde geschillen slaan.

Uit artikel 7 van het wetsbesluit van 28 december 1944 kan niet worden afgeleid, dat de wetgever de Koning gemachtigd heeft tot het instellen van met rechtspraak belaste administratieve colleges.

Belgische Staat (Minister van Financiën) t/ Trine.

Gelet op het bestreden vonnis, op 5 juli 1954 in laatste aanleg gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Luik;

Overwegende dat uit de aan het Hof voorgelegde stukken blijkt dat de directeur van het gewestelijk bureau te Luik van het Steunfonds voor werklozen op 9 augustus 1948 beslist heeft dat verweerder ten onrechte tegemoetkomingen wegens werkloosheid ontvangen heeft voor de tijdsruimte van 26 januari 1947 tot 5 juni 1948, en dat zijn beslissing, op beroep van verweerder, achtereenvolgens bevestigd werd door de Klachtencommissie en de Commissie voor beroep, beide opgericht door het besluit van de Regent van 26 mei 1945; dat het bedrag der onrechtmatig ontvangen tegemoetkomingen volgens die beslissing 22.177 frank beliep;

Dat, een strafvordering tegen verweerder ingesteld zijnde, het Hof van beroep te Luik bij een arrest van 9 oktober 1950 oordeelde dat verweerder tegemoetkomingen wegens werkloosheid waarop hij geen recht had ontvangen had, doch enkel voor de tijdsruimte van 15 januari tot 31 mei 1948, en, tegen hem een geldboetestrף uitsprekende, hem van ambtswege tot terugbetaling van de som van 3.700 frank veroordeelde;

Overwegende dat, nadat het bestuur van registratie en domeinen tegen verweerder een dwangbevel uitgegeven had om terugbetaling van de som van 22.177

frank te bekomen, deze tegen dat bevel vóór de rechtbank van eerste aanleg te Luik verzet aantekende;

Dat de rechtbank in het bestreden vonnis het verzet ten dele toewijst en, onder inroeping van de reden dat het arrest van het Hof te Luik gezag van gewijsde had, beslist dat verweerder enkel tot betaling van de som van 3.700 frank is gehouden;

Over het middel, schending van de artikelen 4, 67, 93, 94, 106 en 107 van de Grondwet, 1315, 1351, 1376 tot 1382 van het B.W., 4 van de wet van 17 april 1878 de voorafgaande titel van het wetboek van rechtspleging in strafzaken bevattende, 3 van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaring te doen in verband met de subsidies, vergoedingen en toelagen van elke aard die geheel of gedeeltelijk ten laste van de Staat zijn, 7 van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 14 juli 1951, 106, 112, 113, 115 tot 121, 122 tot 129, 130, 131 tot 138, 139 tot 141, 142 tot 146 en 147 van het organiek besluit van de Regent van 26 mei 1945 betreffende de Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid, gewijzigd bij de besluiten van de Regent van 14 januari en 10 augustus 1948, en bij het koninklijk besluit van 13 december 1951,

doordat het bestreden vonnis ten onrechte beslist heeft dat aanlegger het bewijs er van niet bijbracht dat de door hem gevorderde sommen hem zijn toegekend door een in kracht van gewijsde gegane beslissing met jurisdictioneel karakter, terwijl verweerder, ten bewijze van het niet-bestaan van de door aanlegger aangevoerde verbintenissen, een beslissing, die kracht van gewijsde erga omnes had, inriep, namelijk het arrest van het Hof van beroep te Luik van 9 oktober 1950,

doordat de rechter over de grond ten onrechte beslist heeft dat hij zich niet behoefde onbevoegd te verklaren om een geschil te beslechten hetwelk, volgens aanlegger in verbreking, in hoofdzaak bestond in de strijdigheid tussen twee jurisdictionele beslissingen die allebei in kracht van gewijsde waren gegaan, om de reden dat geen wet de Koning er toe gemachtigd had, onder de benaming van Klachtencommissie en Commissie voor beroep, administratieve rechtscolleges op te richten, en dat bovendien die commissies dat karakter niet hadden,

dan wanneer : 1°) de in artikel 112 van het besluit van de Regent van 26 mei 1945 omschreven commissies het karakter van contentieuze administratieve rechtscolleges hebben (schending van de artikelen 112 en volgende van dat besluit, welke in het middel zijn aangeduid);

2°) artikel 7 van de besluitwet van 28 december 1944, ter uitvoering van hetwelk het besluit van de Regent van 26 mei 1945 is genomen, aan de Koning de macht verleende ter zake van werkloosheid administratieve rechtscolleges op te richten; de draagwijdte, aan dit artikel 7 verleend door de toepassing welke de Koning er van heeft gemaakt, is door de wetgever aangenomen wanneer hij elk jaar, sedert 1945, de wetten heeft gestemd waarbij de voor de werking van bedoelde commissies nodige kredieten werden uitgetrokken (schending van de artikelen 107 van de Grondwet, en 7 van de besluitwet van 28 december 1944);

3°) die commissies niet er mede belast zijn uitspraak te doen over betwistingen betreffende burger-

lijke en staatsburgerlijke rechten, doch de geschillen te berechten welke rijzen over de door het besluit van de Regent van 26 mei 1945 tot stand gebrachte administratieve maatschappelijke rechten, en geldig door een koninklijk besluit zijn kunnen worden opgericht (schending van de artikelen 67, 93 en 94 van de Grondwet);

4°) generlei wetsbepaling luidt dat de eindbeslissingen van de strafgerechten kracht van gewijsde hebben in de betwistingen waarbij geen burgerlijke en staatsburgerlijke rechten op het spel staan (schending van de artikelen 1351 van het B. W., en 4 van de wet van 17 april 1878),

5°) aangenomen dat de door verweerder ingeroepen beslissing van het Hof van beroep te Luik in de betwisting welke de rechter over de grond is voorgelegd kracht van gewijsde zou hebben gehad, er evenwel blijft dat, naardien aanlegger anderzijds de insgelijks met het gezag van het gewijsde beklede beslissing van de Commissie voor beroep deed gelden, de Rechtbank van eerste aanleg zich onbevoegd diende te verklaren om een bevoegdheidsgeschil te beslissen hetwelk uitsluitend ter kennisneming van het Hof van Verbreking staat (schending van artikel 106 van de Grondwet) :

Overwegende dat de geschillen omtrent subjectieve rechten niet behoren tot de bestuursactiviteit doch onder de jurisdictie vallen;

Dat de geschillen over burgerlijke rechten uitsluitend tot de kennisneming van de rechter behoren;

Dat de geschillen over staatsburgerlijke rechten in beginsel tot de kennisneming van de rechter behoren; dat de wetgever evenwel het kennisnemen ervan aan andere rechtscolleges kan overdragen;

Overwegende dat het recht op werklozensteun begrepen is onder de rechten die in artikel 93 van de Grondwet bedoeld zijn met de termen «staatsburgerlijke rechten»;

Overwegende dat een contentieus administratief rechtscollege niet kan worden opgericht dan uit kracht van een wet, welke ook de staatsburgerlijke rechten zijn waarop de aan dat rechtscollege voorgelegde geschillen slaan;

Overwegende dat artikel 7 van de besluitwet van 28 december 1944 bepaalt dat «de oprichting en de werking van het Voorlopig Steunfonds voor werklozen worden geregeld bij koninklijk besluit»;

Overwegende dat aan de klachtencommissies en de commissie voor beroep, ene en andere door het besluit van de Regent van 26 mei 1945 ingesteld, door dit besluit een opdracht van berechting van rechtsgeschillen is toegekend;

Overwegende dat uit artikel 7 van de besluitwet van 28 december 1944 — op welke tekst volgens aanlegger de wettelijkheid van het besluit van de Regent van 26 mei 1945 berust in zover bij hetzelfde klachtencommissies en een commissie voor beroep worden opgericht, — niet valt af te leiden dat de wetgever de Koning gemachtigd heeft tot het instellen van contentieuze rechtscolleges;

Dat de wet van 14 juli 1951, bij welker artikel 3 een wijziging is toegebracht aan artikel 7 van de besluitwet van 28 december 1944, evenmin dergelijke macht aan de Koning verleent wanneer zij bepaalt dat de inrichting en de werking van de Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid, die het Voorlopig Steunfonds voor werklozen opvolgt, door de Koning worden geregeld;

Overwegende dat, al hebben de jaarlijkse stemming en bekrachtiging van de Rijksbegrotingen de goedkeuring tot gevolg gehad van de uitgaven welke uit de werking van de klachtencommissies en de commissie

voor beroep voortgevloeid zijn, zij niet het vestigen of bevestigen van een jurisdictionele macht bij bewuste commissies in zich sluiten;

Overwegende dat het besluit van de Regent van 26 mei 1945 het besluit van 31 mei 1933 niet heeft kunnen intrekken hetwelk is genomen krachtens de wet op de bijzondere machten van 17 mei 1933 en in de raad der ministers is overlegd;

Overwegende dat uit geen enkele andere in de voorziening aangeduide bepaling blijkt dat artikel 3 van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaring te doen in verband met de subsidies, vergoedingen en toelagen van elke aard die geheel of gedeeltelijk ten laste van de Staat zijn, en luidens hetwelk «de teruggave van de ten onrechte betaalde sommen ambtshalve gelast wordt door de rechtbank bij welke de vervolging aanhangig is gemaakt» uitdrukkelijk of stilzwijgend zou zijn ingetrokken;

Overwegende dat er geen conflict kan bestaan tussen de bevoegdheden van een rechtbank en die van een contentieus rechtscollege waar geen twee beslissingen aanwezig zijn die kracht van gewijsde hebben en onderscheidenlijk gewezen zijn door een rechtbank en een wettelijk opgericht contentieus rechtscollege;

Overwegende dat, aangezien de door het besluit van de Regent van 26 mei 1945 opgerichte klachtencommissies en commissie voor beroep niet krachtens dit besluit met een contentieuze rechtsmacht zijn kunnen worden bekleed, de in de voorziening ingeroepen beslissingen van die commissies van wettelijke waarde ontbloeit zijn en geen gezag van gewijsde hebben;

Overwegende derhalve dat vóór de rechter over de grond geen bevoegdheidsgeschil aanwezig was;

Overwegende dat, waar het aan het arrest van het Hof van beroep te Luik van 9 oktober 1950, in zover dit de maat vaststelde waarin verweerder onrechtmatig werklozensteun ontvangen had, gezag van het gewijsde toekent, hoewel de directeur van het gewestelijk bureau te Luik en de door het besluit van de Regent van 26 mei 1945 ingestelde commissies het bedrag van de schuldvordering van de Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid verschillend gewaardeerd hebben, het bestreden vonnis geen der in het middel aangeduide regelen geschonden heeft;

Dat alle onderdelen van het middel naar rechte falen;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening;
Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

HOF VAN CASSATIE

11e Kamer. — 27 mei 1957.

Voorzitter : M. Vandermersch.
Raadsheer-Verslaggever : M. Neven.
Procureur-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Wegverkeer. — De wet van 1 augustus 1899 is niet van toepassing op het verkeer op particuliere wegen, die niet voor het openbaar verkeer openstaan.

De wet van 1 augustus 1899, gewijzigd bij de wetten van 1 augustus 1924 en van 16 december 1935, strekt tot regeling van het openbaar verkeer en is niet van toepassing op het verkeer op particuliere wegen, wanneer deze niet voor het openbaar verkeer openstaan.

Dienvolgens vereist de strafbaarheid krachtens artikel 2 van al wie, spijs de tegen hem uitgespro-

ken vervallenverklaring, een rijtuig zal voeren, dat hij zulks doet op een weg die voor het openbaar verkeer openstaan.

Door enkel vast te stellen dat aanlegger, spijs de tegen hem uitgesproken vervallenverklaring, een rijtuig bestuurd heeft zonder te preciseren, dat hij dit op de openbare weg gedaan heeft, wijst het bestreden vonnis niet op alle wezenlijke elementen van het ten laste gelegde strafbare feit en rechtvaardigt derhalve niet wettelijk de uitgesproken veroordeling.

Coppejans J.

Gelet op het bestreden vonnis, op 22 januari 1957 in hoger beroep door de Correctionele Rechtbank te Gent gewezen;

Over het ambtshalve opgeworpen middel afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 1 en 2 van de wet van 1 augustus 1899 gewijzigd bij de wetten van 1 augustus 1924 en 16 december 1935, doordat het bestreden vonnis aanlegger veroordeelt om spijs de tegen hem uitgesproken vervallenverklaring een rijtuig te hebben bestuurd, dan wanneer het vonnis niet vaststelt dat hij het rijtuig op de openbare weg heeft gevoerd;

Overwegende dat de wet van 1 augustus 1899, gewijzigd bij de wetten van 1 augustus 1924 en 16 december 1935, strekt tot het regelen van het openbaar verkeer en niet van toepassing is op het verkeer op private wegen, wanneer deze niet voor het openbaar verkeer openstaan;

Overwegende dienvolgens dat het strafbaar stellen op grond van artikel 2 van al wie, spijs de tegen hem uitgesproken vervallenverklaring, een rijtuig zal voeren, vereist dat hij het doet op een weg die voor het openbaar verkeer openstaat;

Overwegende dat het bestreden vonnis, door enkel vast te stellen dat aanlegger, spijs de tegen hem uitgesproken vervallenverklaring een rijtuig bestuurd heeft, zonder te preciseren dat hij het op een openbare weg gedaan heeft, niet op alle wezenlijke elementen van het bekeurde misdrijf wijst en derhalve de uitgesproken veroordeling niet wettelijk rechtvaardigt;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden vonnis;

Beveelt dat van onderhavig arrest melding zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Laat de kosten ten laste van de Staat;

Verwijst de zaak naar de Correctionele Rechtbank te Dendermonde zetelende in hoger beroep.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 22 juni 1957.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : M.M. Verougstraete en De Vreese.

Advocaat-Generaal : M. Stevigny.

Advocaten : Mrs Demeester en De Geyter.

1. Hoger beroep. — Bij één akte van beroep tegen twee gelijkkluidende vonnissen, tussen dezelfde partijen geweest.
2. Oetdroofrecht. — Bevoegdheid van de Voorzitter van de Rechtbank.

1. Op dezelfde dag tussen dezelfde partijen door dezelfde Rechtbank twee gelijkkluidende vonnissen gewezen.

Hoger beroep. Uit de akte van hoger beroep blijkt niet tegen welk van beide vonnissen hoger beroep is ingesteld.

In principe moet een dergelijke akte als nietig worden beschouwd.

Appellant kan echter zijn vergetelheid herstellen, zo hij binnen de termijn van hoger beroep in een nieuwe akte preciseert welk vonnis wordt bedoeld of dat tegen beide vonnissen hoger beroep is ingesteld.

Wanneer de zaken, die aanleiding hebben gegeven tot verscheidene vonnissen verknocht zijn, is het mogelijk bij éénzelfde akte tegen die verscheidene vonnissen hoger beroep in te stellen.

2. Krachtens artikel 8 van de oetdroofwet van 24 mei 1854 komt alleen aan de Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg, die de beschrijving en de beslaglegging beveelt, het soeverein oordeel toe, of ja dan neen borgstelling moet worden opgelegd.

De rechtbank kan zich niet in de plaats stellen van de Voorzitter om een borgstelling te bevelen.

Vlaeminck t/ Meilland en P.V.B.A. De Coninck-Debaes.

Advies van het O.M.

Op verzoek van geïntimeerden werden vóór de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, door middel van twee verschillende deurwaardersexploaten van zelfde datum (7 september 1956), twee afzonderlijke vorderingen ingesteld, strekkende beide :

1. tot het horen vaststellen dat appellant, oorspronkelijk verweerder, zich schuldig had gemaakt aan oneerlijke mededinging door namaak van gebreveteerde rozen, zijnde in de eerste zaak elf verschillende variëteiten, en in de tweede zaak de variëteit genoemd « Cocorico », gebreveteerd onder n° 516909 d.d. 31 maart 1953;

2. tot betaling van een schadevergoeding ten bedrage van minimum 500.000 fr., alsmede tot machtiging van de oorspronkelijke aanleggers om het uit te spreken vonnis te laten publiceren in dag- en weekbladen, op kosten van appellanten.

Waar geïntimeerden bij twee verschillende bevelschriften dd. 22 augustus 1956 van de Voorzitter van de rechtbank te Dendermonde, uitspraak doende in kortgeding, ertoe gemachtigd werden tot beschrijving en beslag van de rozenplanten en -bloemen van appellant die het voorwerp uitmaken van de betwisting, over te gaan, heeft appellant voor de rechtbank geëist dat geïntimeerden, in beide zaken, zouden verplicht worden een borgstelling van 50.000 fr. te storten voor de procedure van het beschrijvend beslag.

Bij twee verschillende vonnissen, echter uitgesproken

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

op zelfde datum, te weten 15 november 1956, heeft de rechtbank in ieder van beide zaken een gelijkkluidend vonnis uitgesproken, waarbij zij zich onbevoegd verklaarde om kennis te nemen van de vordering strekkende, in beide zaken, tot het bepalen van een borgstelling voor de rechtspleging van beschrijvend beslag, en waarbij de rechtbank verder de overige exceptiën en incidenten bij de grond der zaak heeft gevoegd, om er over te beslissen nadat partijen zouden geconcludeerd hebben, op het door de heer Voorzitter aangeestelde deskundige neergelegd verslag.

I. Wat de geldigheid van de akte van hoger beroep betreft.

Bij één enkele akte van 13 december 1956, is oorspronkelijk verweerder in hoger beroep gekomen tegen « een vonnis op tegenspraak tussen partijen geveld op 15 november 1956 door de eerste Kamer der rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde ».

Deze akte van beroep is tevens breedvoerig gemotiveerd, en geldt dus tevens als grievenchrift.

Bij hun eerste conclusiën vóór het Hof besluiten geïntimeerden tot de nietigheid van deze akte van hoger beroep, omdat uit geen enkele der bewoordingen of beschouwingen van deze akte kan worden uitgemakkt tegen welke van beide vonnissen van zelfde datum beroep ingesteld werd.

Bij nader onderzoek van de betwiste akte, wil het ons voorkomen dat deze bewering principieel als gegrond voorkomt, en dat in zake toepassing zou dienen te worden gemaakt van het beginsel dat, wanneer op dezelfde dag tussen dezelfde partijen meer dan één vonnis gewezen werd door dezelfde rechtbank, de akte van hoger beroep, die slechts vermeldt dat het beroep wordt ingesteld tegen « een vonnis » gewezen op voormelde dag door de eerste rechter, nietig is,

1. voor zover geen enkele omstandigheid toelaat de onduidelijkheid van de akte betreffende het aangevochten vonnis aan te vullen,

2. of voor zover sommige bestanddelen van de zaak geen twijfel laten nopens de vraag tegen welk vonnis het beroep gericht werd, wat, in onderhavig geval, uitgesloten blijkt (Zie o.m. : 1. Brussel, 6 januari 1900, Pas. 1900, II, 301; Brussel, 18 november 1933, Pas. 1934, II, 82; Poitiers, 29 januari 1906, Pas. 1906, IV, 112; Garsonnet et César-Bru - B. VI, n° 167, blz. 314, voetnoot 21; Van Bauwel - B. II, n° 604, blz. 364; 2. Brussel, 20 februari 1935, R.W. 1934-35, 1188; Luik, 31 maart 1953, Jur. Liège, 1953-54, blz. 63; Cass. fr., 14 november 1898, Rec. Dall. 1899, I, 65 en noot; Brussel, 2 februari 1955, R.W. 1954-55, 1340).

Er dient evenwel te worden opgemerkt dat deze vergetelheid van appellant kan worden hersteld door in een nieuwe akte van geïntimeerde te laten weten tegen welk vonnis precies beroep ingesteld werd, mits zulks binnen de termijn van beroep zou geschieden. (R.P.D.B. - Tw. Appel en matière civile et commerciale n° 220).

Welnu, in onderhavig geval, werden beide vonnissen eerst betekend op 12 april 1957, dan wanneer in zijn conclusiën betekend op 28 maart 1957 appellant uitdrukkelijk verklaard heeft dat zijn beroep tegen de beide vonnissen van 15 november 1956 gericht werd.

Het wil ons voorkomen dat met deze herstelling, nog verricht binnen de termijn van beroep (vermits voordien geen van beide vonnissen betekend werd), vrede mag genomen worden, en derhalve mag worden aanvaard dat het beroep ingesteld werd tegen beide vonnissen van 15 november 1956.

Wellswaar is deze herstelling geschied in een zelfde akte dan wanneer het twee verschillende vonnissen

betreft, doch het beginsel, luidens hetwelk het niet mogelijk is, door een zelfde akte tegen twee of meer vonnissen in verschillende processen tussen de betrokken partijen gewezen, beroep in te stellen geldt naar ons oordeel niet wanneer, zoals in onderhavig geval, de aangevochten vonnissen uitspraak doen over verknochte vorderingen, waar, zoals in zake, het feitelijk gaat tussen partijen om één en hetzelfde geschil, en de verschillende vorderingen door één enkele dagvaarding hadden kunnen ingesteld worden (Zie : A.P.R. - Tw. Beroep in burgerlijke zaken en in zaken van Koophandel - n° 428 en de aldaar geciteerde rechtspraak, nl. : Gent, 16 maart 1889, Pas. 1889, II, 361; Verbreking - 23 november 1905, Pas. 1906, I, 47; Luik, 3 juni 1936, Pas. 1937, II, 66; Verbreking, 14 mei 1903, B.J. 1903, 899, met conclusiën van eerste-advokaat-generaal Terlinden).

Wij besluiten dienvolgens tot de geldigheid van het beroep tegen beide vonnissen...

(w.g.) J. Matthijs.

Arrest

I. Over de rechtsgeldigheid van de beroepsakte :

Overwegende dat appellant bij akte van 13 december 1956 hoger beroep heeft ingesteld tegen een vonnis op tegenspraak tussen partijen geveld op 15 november 1956 door de Eerste Kamer van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Dendermonde;

dat echter op deze datum, tussen dezelfde partijen, twee gelijkkluidende vonnissen uitgesproken werden waarbij de rechtbank zich onbevoegd verklaarde om kennis te nemen van de vordering strekkende, in beide zaken, tot het bepalen van een borgstelling voor de rechtspleging van het beschrijvend beslag en verder al de overige excepties en incidenten bij de grond der zaak voegde;

Overwegende dat geïntimeerden de nietigheid van de akte van beroep opwerpen omdat men niet weet tegen welk van beide vonnissen beroep werd ingesteld; dat inderdaad niets toelaat te bepalen welk vonnis aangevochten wordt; dat dergelijke akte in principe als nietig dient aangezien;

Overwegende dat men terecht aanneemt dat appellant zijn vergetelheid kan herstellen zo hij binnen de termijn van beroep in een nieuwe akte preciseert welk vonnis bedoeld wordt;

Overwegende dat appellant in zijn conclusiën betekend op 28 maart 1957, uitdrukkelijk verklaart dat zijn beroep gericht is tegen beide vonnissen; dat waar de twee vonnissen eerst betekend werden op 12 april 1957, de vergetelheid binnen de termijn van beroep hersteld werd;

Overwegende dat appellant aldus door éénzelfde akte tegen twee vonnissen, in verschillende processen, tussen de betrokken partijen gewezen, beroep heeft ingesteld;

dat hoewel zulks in principe strijdig is met de regels van de procedure, de rechtspraak terecht aanneemt dat, wanneer de zaken die aanleiding hebben gegeven tot verschillende vonnissen verknocht zijn, het mogelijk is door eenzelfde akte beroep in te stellen (Verbr. 23-11-1905, Pas. 1906, I, 47; Luik 3-6-1936, Pas. 1937, II, 66);

Overwegende dat beide zaken ertoe strekken te horen zeggen voor recht dat appellant zich schuldig heeft gemaakt aan oneerlijke mededinging door na-maak van gebreveteerde rozen zijnde, in de ene zaak elf verschillende variëteiten, en in de andere zaak de variëteit genoemd « Cocorico »;

dat zij ook strekten tot betaling van een schadevergoeding ten bedrage van minimum 15.000 fr.;

Overwegende dat de beide vorderingen even goed door een enkele dagvaarding hadden kunnen ingeleid worden;

dat de partijen zich wel bewust waren dat er tussen beide zaken verknochtheid bestond daar zij in eerste aanleg bij eenzelfde akte geconcludeerd hebben, terwijl de argumenten identiek zijn in de ene in de andere zaak;

dat men dus mag aannemen dat beide vorderingen verknocht zijn; dat dienvolgens de akte van beroep geldig gericht is tegen de twee bedoelde vonnissen;

II. Over de ontvankelijkheid van het beroep :

Overwegende dat het beroep steeds ontvankelijk is wanneer het steunt op onbevoegdheid (Verbr. 11-6-23, Pas. 1923, I, 301);

dat derhalve de beslissing waarbij de eerste rechter zijn bevoegdheid betreffende de vordering tot het opleggen aan eerste geïntimeerde van een borgstelling afwees, wel vatbaar is voor beroep;

Overwegende dat waar de eerste rechter besliste dat de oplossing van de betwisting omtrent de mededeling van stukken bij de grond van de zaak zou worden gevoegd, hij geen beslissing heeft getroffen die de grond der zaak raakt noch enig vooroordeel schept waardoor appellant zou kunnen benadeeld zijn;

dat bij toepassing van artikel 451 W.B.R. het beroep op dit punt onontvankelijk is;

Overwegende dat, waar de eerste rechter besliste de uitspraak omtrent de tegenvordering van appellant strekkende tot opheffing van de beslaglegging eveneens bij de grond van de zaak te voegen, hij integendeel een beslissing heeft getroffen die wél van aard is de belangen van appellant te benadelen;

dat geïntimeerden, krachtens bevelschrift van de heer voorzitter der Rechtbank van Eerste Aanleg te Dendermonde dd. 28 augustus 1956, op 4 september 1956 bij exploit van deurwaarder De Swaef, beslag hadden laten leggen op een aantal rozeplanten;

dat appellant bij tegenvordering voor de eerste rechter de opheffing van deze beslaglegging vorderde omdat, nu de expert in het bezit was van de nodige stalen om tot de beschrijving over te gaan, er geen reden meer was om de beslaglegging en het verbod zich van de planten te ontdoen, nog langer te handhaven;

dat hij, wegens de belangrijke en zelfs onherstelbare schade die uit de handhaving van dit beslag en verbod zou voortspruiten, een onmiddellijke beslissing vorderde;

dat, door de oplossing van dit geschil bij de grond te voegen, de eerste rechter een beslissing heeft getroffen die van aard is de rechten van partijen te benadelen, zodat zijn beslissing op dat punt een vonnis op tussengeschil uitmaakt dat op dit stuk vatbaar is voor beroep;

III. Wat de bevoegdheid betreft :

Overwegende dat de eerste rechter zich terecht onbevoegd verklaarde nopens de eis tot het opleggen aan de eerste geïntimeerde van een borgstelling van 50.000 fr.;

dat krachtens artikel 8 van de wet van 24 mei 1854 de voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg die de beschrijving en de beslaglegging beveelt, alleen

en soeverein oordeelt of ja dan neen een borgstelling dient opgelegd;

dat de rechtbank zich niet in de plaats kon stellen van de voorzitter om een borgstelling te bevelen; dat de omstandigheid dat de beslaglegging staande wordt gehouden daaraan niets wijzigt;

IV. Ten gronde :

Overwegende dat, in strijd met appellants' bewering, de beslaglegging niet enkel ten doel heeft de beschrijving mogelijk te maken, dat zij ook een bewarend karakter heeft en hoofdzakelijk geschiedt met het oog op een gebeurlijke verbeurdverklaring, zulks natuurlijk op risico en onder de verantwoordelijkheid van de beslaglegger;

dat er dienvolgens geen gronden voorhanden zijn om de kwestieuze beslaglegging, die regelmatig bevolen werd, op te heffen;

V. Over het incidenteel beroep :

Overwegende dat geïntimeerden vóór de rechtbank de aanstelling van een expert vorderden met opdracht « uit de planten welke bij het beschrijvend beslag werden vastgelegd een aantal te nemen naar zijn keus, deze te planten op een plaats en naar zijn keus, gelijktijdig en in gelijke omstandigheden als de authentieke planten welke hem te dien einde door aanleggers zullen worden overhandigd »;

Overwegende dat deze vraag overbodig is, daar eerst zal dienen onderzocht of de octrooien ja dan neen geldig zijn;

dat partijen tot heden daaromtrent niet eens hebben geconcludeerd;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935; Gehoord in zijn advies de heer Matthijs, advocaat-generaal;

Alle verdere of strijdige conclusiën als ongegrond verwerpende;

Verklaart het hoofdzakelijk beroep niet ontvankelijk wat betreft het geschil omtrent de mededeling van stukken; verklaart hetzelfde ontvankelijk doch ongegrond wat betreft de bevoegdheid om een borgstelling op te leggen en wat betreft de opheffing van de beslaglegging;

Verklaart het incidenteel beroep ontvankelijk doch ongegrond;

Bevestigt dienvolgens de vonnissen a quo in zover de rechtbank zich onbevoegd heeft verklaard om kennis te nemen van de vordering strekkend tot het bepalen van een borgsom voor de rechtspleging van beschrijvend beslag, en de kosten heeft voorbehouden; doet voor het overige het bestreden vonnis te niet en hervormend, de zaak tot zich trekkend, wijst appellants' tegeneis af strekkende tot opheffing van het beslag, verklaart de vraag van geïntimeerden tot aanstelling van een deskundige met hoger omschreven opdracht, ongegrond;

Verwijst appellant in de drie vierden en geïntimeerden in het overige vierde van de kosten van de aanleg;

Zendt de zaak terug naar de eerste rechter voor verdere behandeling.

HOF VAN BEROEP TE GENT

6e Kamer. — 3 april 1957.

Voorzitter : M. Van Mallegheem.

Raadsheren : M.M. Santenaire en Noest.

Advocaat-generaal : M. Ely.

Advocaat : Mr Van Hille.

Strafrechtspleging. — Niet-toepasselijkheid van het verbod van art. 63 Rv. in strafzaken.

Art. 2 van de wet van 17 thermidor jaar VI onttrekt de behandeling van de strafzaken aan het verbod van art. 63 Rv.; de betekenisakten in strafzaken «kunnen» en «moeten» bijgevolg worden uitgebracht even goed op wettelijke feestdagen als op werkdagen.

De berekeningsmodaliteiten van de termijnen, zoals bepaald in art. 1033 Rv., zijn slechts van toepassing op de termijnen van de rechtspleging in strafzaken voor zoveel en waar de wettelijke bepalingen in zake rechtspleging in strafzaken geen termijnen regelen.

De nieuwe tekst van art. 1033 Rv. (K.B. nr 300, 30 maart 1936, art. 46) heeft de uitzonderingsbepalingen van art. 2 van de wet van 17 thermidor jaar VI op art. 63 Rv. niet afgeschaft.

Verelst en O.M. t/ Van Immerseel, Daem en De Meyer.

Overwegende dat het arrest van dit Hof d.d. 2 oct. 1956 bij verstek tegen Verelst Frans werd verleend; dat het hem betekend werd op 25 oktober 1956, echter niet «sprekende met zijn persoon»; dat Verelst Frans op 1 november 1956 kennis heeft gekregen van deze betekening; dat hij tegen dit arrest in verzet komt door een akte die betekend werd aan het Openbaar Ministerie op 12 november 1956 en aan de burgerlijke partijen op 15 november 1956;;

Overwegende dat Verelst geen redenen heeft om een langere termijn van verzet te doen gelden dan 10 dagen, te rekenen van de dag waarop hij kennis kreeg van de betekening van het arrest bij verstek; dat zijn verzet dus niet ontvankelijk is wegens laat-tijdigheid om reden dat de 11 november 1956 voor hem de laatste nuttige dag was om zijn verzet te doen gelden;

Overwegende dat het artikel 2 van de wet van 17 Thermidor, jaar VI, de behandeling van de strafzaken onttrekt aan het verbod van artikel 63 van het Wetboek van Burgerlijke rechtsplegingen; dat de betekenisakten in strafzaken bijgevolg even goed op de wettelijke feestdagen als op de werkdagen «kunnen» en eventueel «moeten» gebeuren;

Overwegende dat de berekeningsmodaliteiten van de termijnen, zoals voorzien in artikel 1033 van het Wetboek van Rechtspleging in Burgerlijke zaken, slechts van toepassing zijn op de termijnen van de rechtspleging in strafzaken voor zoveel en waar de wettelijke beschikkingen in zake rechtspleging in strafzaken geen termijnen regelen; (Verbr. 4-4-55. - Journal des Tribunaux bl. 451);

Overwegende dat de nieuwe tekst van artikel 1033 van het Wetboek van rechtspleging in Burgerlijke zaken, zoals hij krachtens artikel 46 van het Koninklijk Besluit n° 300 d.d. 30-3-1936 in voege is gekomen, de uitzonderingsbepalingen van artikel 2 van de Wet van 17 Thermidor, jaar VI, op artikel 63 van het Wetboek van rechtspleging in burgerlijke zaken, niet heeft afgeschaft;

Overwegende dat uit de wettelijke beschikkingen ter zake, en meer bepaald uit artikel 187 van het Wetboek van Strafrechtsvordering en artikel 2 van de Wet van 17 Thermidor, jaar VI, blijkt dat, in gevallen zoals ter zake, de termijn van verzet vervalt de tiende dag na de dag waarop de veroordeelde kennis heeft gekregen van de betekening van de verstekbeslissing waartegen verzet, zelfs wanneer die laatste dag een wettelijke feestdag is; dat deze termijn in strafzaken dus op zelfstandige wijze wordt geregeld en bijgevolg onttrokken is aan de toepassing van de tweede zinsnede van het derde paragraaf van het artikel 1033 van het Wetboek van rechtspleging in burgerlijke zaken (art. 46 van het Koninklijk Besluit n° 300 d.d. 30 maart 1936);

Overwegende dat Verelst derhalve ondoeltreffend en ongegrond voorhoudt dat het artikel 46 van het Kon. Besluit n° 300 van 30 maart 1936 (artikel 1033 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging) alle andersluidende rechtsbepalingen, rechtspraak en rechtsleer in zake termijnenberekeningen in strafzaken zou afgeschaft hebben, des te meer ondoeltreffend en ongegrond daar de wetgever, waar hij elders een zo ruime draagwijdte bedoelt, dit uitdrukkelijk te kennen geeft en ook bij afzonderlijke wetgeving beschikt (cfr. bijvoorbeeld art. 1 al. 3 van het Koninklijk Besluit n° 301 van zelfde 30 maart 1936 alsmede het verslag van de Koning);

Overwegende dat het feit dat 11 november 1956 een wettelijke feestdag was bijgevolg Verelst in de onmogelijkheid niet heeft gesteld zijn verzet, hetzij op, hetzij vóór die tiende dag, te betekenen of te doen betekenen; dat hij ook geen andere redenen tot enige onmogelijkheid om dit te doen inbrengt, noch blijkt te kunnen inbrengen.

NOOT : De voorziening in cassatie tegen bovenstaand arrest werd verworpen bij cassatiearrest van 5 sept. 1957.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

9 november 1957.

Voorzitter : M. Fraeys.

Rechters : M.M. De Smet en de Clercq.

Advocaten : Mrs De Caluwe en Ducheyne.

Burenrecht. — Recht van afsluiting. — Muur in betonplaten. Afstand van gemeenschap (artikel 656 B.W.). doet het recht van afsluiting niet te niet.

Het plaatsen door een buur van een afsluiting, bestaande gedeeltelijk uit betonplaten, gedeeltelijk uit draad, brengt niet mede afstand van het recht een gemene muur als afsluiting te bouwen.

Het feit, dat de erven niet zouden worden afgesloten aan de kant van een andere buurman, is zonder belang.

Een muur in betonplaten moet worden aange-merkt als voldoende afsluiting in de zin van artikel 663 B.W.

Het is niet mogelijk aan de bepalingen van artikel 663 B.W. te ontkomen door toepassing te maken van artikel 656 B.W.; het toepassingsgebied van deze artikelen is verschillend.

In steden en voorsteden kan de afstand van de gemeenschap niet geschieden, waar geen muur bestaat.

Calus t/ Van Ryckegem.

Overwegende dat het beroep, regelmatig in de vorm, tijdig werd ingesteld en derhalve ontvankelijk is;

Overwegende dat beroeper, oorspronkelijke eiser, zich steunend op artikel 663 B.W., van geïntimeerde vordert dat hij zou tussenkomen voor de helft in de kosten van een muur tussen beide aanpalende eigendommen op te richten;

Dat de tegenpartij tegenwerpt: a. dat beroeper aan het recht hem door artikel 663 toegekend heeft verzaak door het plaatsen van een afsluiting gedeeltelijk in betonnen platen en gedeeltelijk in draad vervaardigd;

b. dat de vraag niet gegrond voorkomt omdat beroeper niet de volledige afsluiting van gans zijn eigendom voorziet;

Dat geïntimeerde eindelijk aanbod doet de strook grond, waarop de muur dient gebouwd te worden af te staan en aan de gemeenschap van de muur te verzaken:

Overwegende dat de eerste rechter aan geïntimeerde akte geeft van zijn afstand van grond en verzaking aan de gemeenschap en verder aan beroeper toelaat een private muur op te trekken; dat beroeper zich door deze beslissing gegriefd acht en voornamelijk de verkeerde toepassing van de bepaling van artikel 656 B.W. inroept;

Overwegende dat de eerste rechter met recht oordeelde:

a. dat de plaatsing door partijen van een deel muur en een deel draad, geen verzaking inhoudt aan het recht een gemene muur als afsluiting te bouwen; dat, in principe, de eigenaar niet verplicht is zich in te sluiten; dat geburen kunnen akkoord gaan geen afsluiting of een andere afsluiting dan een muur op te richten; dat de verzaking aan het recht zich af te sluiten uitdrukkelijk moet zijn en het louter feit gedurende een zekere tijd geen muur te bouwen niet kan laten veronderstellen dat er wordt van afgezien een afsluiting te plaatsen;

b. dat het geding betreffende enkel en alleen de afsluiting tussen beide erven van partijen geldig ingesteld wordt en het feit dat de erven niet zouden afgesloten worden langs de kant van een andere gebuur zonder belang is;

c. dat, in principe artikel 663 hoger gemeld van toepassing is; dat het inderdaad gaat over de afsluiting van tuinen in eigendommen gelegen in een voorstad en dat de voorziene afsluiting een muur in betonplaten uitmaakt, welke soort muur thans geregeld opgericht wordt en moet beschouwd worden als voldoende aan de bepalingen der afsluiting voorzien in artikel 663 voormeld;

Overwegende dat in feite de twistvraag hierin bestaat: is het mogelijk aan de bepalingen van artikel 663 B.W. te ontsnappen door toepassing te maken van artikel 656 van zelfde wetboek;

Overwegende dat beide wetsbepalingen een afzonderlijk toepassingsgebied hebben: dat artikel 663 slechts toepasselijk is in steden en voorsteden, de afwezigheid van een muur veronderstelt, en het aandeel in de opbouw als een last van buurschap aanziet;

Dat artikel 656 B.W. het bestaan van een muur veronderstelt, zich beperkt tot herstellingen of herbouwing en toelaat de betaling van zijn aandeel in de herstelling te vermijden door afstand te doen van zijn deel in de muur;

Overwegende dat uit bovengemelde beschouwingen, met de meerderheid van de rechtsleer en rechtspraak,

dient te worden afgeleid dat, in steden en voorsteden, de afstand van gemeenschap, daar waar geen muur bestaat, niet mogelijk is;

Dat inderdaad artikel 565 niet kan toegepast worden daar waar, zoals in artikel 663, een tegenstrijdige gebiedende wetsbepaling bestaat; dat het verder niet mogelijk is te verzaken aan een recht — van gemeenschap — dat op het ogenblik van de verzaking nog niet bestaat en dat dergelijke toepassing van artikel 656 feitelijk een middel zou uitmaken om een andere wetsbepaling, die dan geen reden van bestaan zou hebben, te omzeilen, hetgeen zeker en vast de bedoeling van de Wetgever niet is geweest (Kluyskens, Zakenrecht, nr 329; Hilbert, Traité de la Mitoyenneté, nr 66; Beroep Brussel, 8-3-1875, Pas. 1875, II, 162; Beroep Gent, 19-7-1877, Pas. 1877, II, 390; Burg. Rechth. Brussel, 4-1-1952, Pas. 1953, III, 1);

Overwegende dat de eis van beroeper dus gegrond voorkomt in zover het gaat over de oprichting van een scheidingsmuur in betonnenplaten; dat de prijs van dit werk niet wordt betwist en ook niet overdreven voorkomt;

Dat het aanbod tot afstand door geïntimeerde gedaan niet gegrond is;

Om deze redenen:

De Rechtbank, wijzende op tegenspraak en in hoger beroep, verklaart het beroep ontvankelijk en gegrond;

Doet te niet het eerste vonnis en opnieuw wijzende, zegt voor recht dat geïntimeerde gehouden is tussen te komen in de helft van de bouwkosten van de op te richten gemene muur tussen de erven van partijen, hetzij 2.000 fr.;

Veroordeelt geïntimeerde om bovengemelde som aan beroepster te betalen;

Legt de kosten van beide aanleggen ten laste van geïntimeerde.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

1e Kamer. — 21 juni 1957.

Voorzitter: M. de Necker.

Rechters: M.M. Moerenhout en Vandevijver.

O.M.: M. Vergote.

Erkenning van een natuurlijk kind. — Nietigheid.

De geboorteakte van een kind bewijst het feit van de geboorte, doch niet per se de afstamming.

De vrijwillige erkenning is de bekentenis, in de wettelijke vorm gedaan door een man of een vrouw, dat zij vader of moeder zijn van een bepaald kind.

De erkenning kan wettelijk geschieden door een man, van wie het kind niet ontvangen is, of door een vrouw, uit wie het niet geboren is; ook is wettelijk mogelijk de dubbele erkenning van hetzelfde kind door verschillende personen van dezelfde kunne.

Wanneer de erkennende personen gehuwd zijn mag de erkenning alleen geschieden ten aanzien van vóór het huwelijk verwekte en geboren kinderen. Anders zou inderdaad ofwel uit de erkenning blijken de aanwezigheid van een natuurlijk overspelig kind, hetgeen de wet niet toelaat, ofwel is de erkenning niet overeenkomstig de waarheid, zijnde het kind gesproten uit vreemde personen.

De akte van erkenning kan ook niet gelden als aanneming van het kind.

Leyssens en c.s. en Madou t/ Leyssens en Van de Venne.

Overwegende dat de vordering strekt tot het horen zeggen voor recht dat de erkenning door Leyssens Aloïs en Verhoyen Eugénia van Margaretha Zulma Leyssens, geboren te Kortrijk, op 29 augustus 1918, nietig is of minstens tot vernietiging van deze erkenning;

Tot het horen zeggen dat dienvolgens de randmelding gedaan te Kortrijk, op 28 januari 1924, ten rande van de geboorteakte van 31 oogst 1918, eveneens nietig is of minstens tot de vernietiging van deze randmelding;

Tot het horen zeggen voor recht dat Leyssens Margaretha Zulma, geboren te Kortrijk, op 29 oogst 1918, niet het erkend kind is van Leyssens Aloïs en van Verhoyen Eugénie, om reden dat bedoelde erkenning onrechtzinnig en frauduleus was en dat Leyssens Margaretha geen aanspraak kan maken op de nalatenschappen van Leyssens Aloïs en Verhoyen Eugénie, noch op hunne huwgemeenschap, waarin zij niet gerechtigd is;

Tot het horen zeggen dat zal worden overgegaan tot verbetering van de akten van de burgerlijke stand van Rollegem, van 24 januari 1924, en van de melding van de burgerlijke stand van Kortrijk van 28 januari 1924, ten rande van de geboorteakte van 31 oogst 1918, dit alles door overschrijving ten rande van bedoelde akten van het beschikkend gedeelte van het tussen te komen vonnis, en tot het horen opleggen van het verbod van afschriften of extracten af te leveren van gemelde akten, zonder melding van het dispositief van het tussen te komen vonnis;

I. In feite :

Overwegende dat Leyssens Aloïs en Verhoyen Eugénie Octavie in het huwelijk traden te Rollegem, op 23 september 1893;

Overwegende dat uit dit huwelijk acht kinderen sproten, zijnde :

1. Marie Pharaïlde, geboren te Rollegem, op 11 september 1894;

2. Zulma Leonie, geboren te Rollegem, op 31 oktober 1896;

3. Magdalena Sylvia, geboren te Rollegem, op 4 mei 1898;

4. Romanie Pelagie, geboren te Rollegem, op 22 september 1900;

5. Germain Edmond, geboren te Rollegem, op 8 oktober 1902;

6. Germaine Elise, geboren te Rollegem, op 13 maart 1905;

7. Julia Barbara, geboren te Rollegem, op 19 maart 1907;

8. Nestor Jules, geboren te Rollegem, op 24 oktober 1909;

Overwegende dat naar luid uit een akte van de burgerlijke stand van de stad Kortrijk n° 236 d.d. 31 augustus 1918, dat aldaar, Budastraat, op 29 augustus 1918 geboren is, van Maria Leyssens, een kind aan hetwelk de voornamen gegeven werden van Margaretha Zulma Eugénia;

Dat dit kind niet erkend werd door gezegde Maria Leyssens;

Overwegende dat bij erkenningsakte, d.d. 24 januari 1924, ingeschreven in de boeken van de burgerlijke stand van de gemeente Rollegem, onder n° 5 van het jaar 1924, Leyssens Aloïs en Verhoyen Eugénie zich erkennen als vader en moeder van het kind, geboren te Kortrijk op 29 augustus 1918, en aldaar ingeschreven onder de voornamen van Margaretha Zulma Eugénia, niet erkende dochter van Leyssens Maria;

Dat melding van deze erkenningsakte gedaan werd ten rande van de geboorteakte van het kind op 28 januari 1924;

Overwegende dat Leyssens Aloïs overleden is te Rollegem, op 27 maart 1939 en zijn echtgenote Verhoyen Eugénie er overleden is op 5 januari 1950;

II. In rechte :

Overwegende dat, terwijl de wettelijke familie, samengesteld is uit personen, samen verbonden door de banden van het bloed, en gesproten uit het huwelijk, de natuurlijke familie ook samengesteld is uit personen verbonden door de banden van het bloed, maar buiten het huwelijk verwekt en geboren (Novelles : Dr. Civ. T. II bl. 554);

Overwegende dat de geboorteakte van een kind het feit van de geboorte bewijst doch niet « per se » de afstamming;

Overwegende dat de vrijwillige erkenning, de bekenenis is gedaan, in de wettelijke vorm, door een man of een vrouw, dat zij, vader of moeder zijn van bepaald kind;

Dat de erkenning kan wettelijk gedaan worden door diegene uit wie het kind niet geboren is (De Page : Dr. Civ. T. I bl. 970); dat de dubbele erkenning van hetzelfde kind door verschillende personen van dezelfde kunne ook wettelijk mogelijk is (De Page : Dr. Civ. T. I bl. 972);

Overwegende dat eisers voorhouden dat de erkenning van een kind door gehuwde personen nietig is;

Dat de regel geformuleerd in zulke algemene bevoordingen onjuist is;

Dat echter, wanneer de erkenners gehuwd zijn, de erkenning enkel mag geschieden voor kinderen verwekt en geboren vóór het huwelijk;

Dat inderdaad anders ofwel uit de erkenning de aanwezigheid zou blijken van een natuurlijk overspelig kind, hetgeen de wet niet toelaat, ofwel de erkenning niet rechtzinnig is, het kind gesproten zijnde uit de vreemde personen;

Overwegende dat de akte van erkenning ook niet kan gelden als aanneming;

Overwegende dat inderdaad ter zake noch de voorwaarden aanwezig zijn, noch de voorwaarden naar de grond, daar de erkenners wettelijke kinderen hadden;

Dat daarenboven dit de wil niet geweest is van de erkenners, daar de erkenning een natuurlijke band van afstamming laat uitschijnen terwijl de aanneming door een fictie van de wet een kunstmatige band van afstamming schept;

Overwegende dat eisers die de erkenning betwisten een rechtmatig belang hebben, zijnde de afwijdering van het erkend kind uit de vereffening en verdeling van de nalatenschappen van de aannemers;

Overwegende dat de vordering dus gegrond voorkomt;

Om deze redenen :

De rechtbank,

Uitspraak doende bij verstek bij nalatigheid van verschijnen van verweerders;

Op het verslag van dhr Voorzitter;

Gehoord het eensluidend advies van dhr H. Vergote, eerste Substituut-Procureur des Konings;

Machtigt ambtshalve eerste verweerder om in rechte op te treden;

Verklaart de vordering ontvankelijk en gegrond;

Zegt voor recht dat de erkenning gedaan door

Leyssens Alois en Verhoyen Eugenie Octavie, bij akte d.d. 24 januari 1924, opgesteld te Rollegem, van Leyssens Margaretha Zulma, natuurlijk niet erkend kind van Leyssens Maria Pharaïlde nietig is;

Derhalve zegt voor recht dat Leyssens Margaretha Zulma, geboren te Kortrijk, op 29 oogst 1918, niet het erkend kind is van Leyssens Alois en van Verhoyen Eugenie;

Zegt voor recht dat, de randmelding gedaan te Kortrijk op 28 januari 1928, ten rande van de geboorteakte van 31 oogst 1918, van Leyssens Margaretha Zulma, ook nietig is;

Zegt dat het beschikkend gedeelte van onderhavig vonnis zal overgeschreven worden in de boeken van de burgerlijke stand van de gemeente Rollegem van het lopend jaar en dat er melding van zal worden gedaan ten rande van de akte erkenning d.d. 24 januari 1924;

Zegt dat randmelding van het beschikkend gedeelte van onderhavig vonnis zal gedaan worden ten rande van de geboorteakte van Leyssens Margaretha Zulma in de boeken van de burgerlijke stand te Kortrijk;

Zegt dat er melding ervan zal gedaan worden in de jaarlijkse en tienjaarlijkse tabellen;

Legt verbod op aan de bevoegde ambtenaren van de burgerlijke stand van afschriften of extracten af te leveren van gezegde akten, zonder vermelding van het dispositief van onderhavig vonnis;

Verwijst verweerders in de kosten.

Zegt dat er geen aanleiding bestaat om aan eisers akte te verlenen van hun raming van de vordering op meer dan 25.000 frank wat bevoegdheid en aanleg betreft, daar luidens artikel 36 van de wet van 25 maart 1876 de geschillen betreffende de stand der personen altijd in eerste aanleg gevonnist worden.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE LEUVEN

23 mei 1957.

Alleenrechtsprekend rechter : M. Rubbrecht.
Substituut Procureur des Koning : M. Convents.

Vervoer van dieren. — Wettigheid van de desbetreffende ministeriële voorschriften.

Het K.B. van 20 september 1883, gewijzigd bij latere besluiten, waaronder het K.B. van 20 februari 1951, heeft overeenkomstig artikel 1 van de wet van 30 december 1882, het algemen reglement op de gezondheids politie der huisdieren uitgevaardigd.

Artikel 55 van voormeld K.B. schrijft voor, dat de voertuigen, die hebben gediend tot het vervoer van in het artikel genoemde soorten van dieren, moeten worden ontsmet overeenkomstig de voorschriften, die in gemeen overleg worden vastgesteld door de ministers van Landbouw en van Verkeerswezen.

Nu het beginsel van de verplichting tot ontsmetting op wettige wijze bij K.B. is voorgeschreven, is het zonder belang, dat het bepalen van de modaliteiten dezer ontsmetting aan de bevoegde ministers is overgelaten.

Artikel 56, 2e lid, van het K.B. van 20 september 1883, gewijzigd bij K.B. van 20 februari 1951, machtigt de beide ministers toezichtsmaatregelen voor te schrijven, opdat de krachtens voormeld artikel 55 opgelegde maatregelen zouden worden nageleefd.

Na op wettige wijze het beginsel van toezichts-

maatregelen te hebben gesteld, mocht het K.B. de modaliteiten van dit toezicht aan de bevoegde ministers overlaten; dezen hebben dus wettig het houden van een aantekenboekje voor het inschrijven van ieder verricht vervoer van dieren en het kenbaar maken van het gebruikte voertuig door een duidelijk zichtbare vermelding « Dierenvervoer » voorgeschreven.

Beide ministers hebben zich beperkt tot het louter uitvoeren van maatregelen, die de Koning krachtens artikel 1 der wet van 30 december 1882 gerechtigd was voor te schrijven, zodat er geen sprake kan zijn van een verboden overdracht van machten.

O. M. t/ Deridder D.

Overwegende dat verdachte beweert dat de hem telastegelegde feiten geen misdrijven kunnen zijn daar het Ministerieel Besluit van 21 februari 1951, waarop de telastelegging steunt, in strijd is met art. 1 van de wet van 30 december 1862 op de gezondheids politie der huisdieren, die de Regering slechts machtigt bij Kon. Besl. reglementen op dit gebied uit te vaardigen;

Overwegende dat het Kon. Besl. van 20 september 1883, gewijzigd bij latere besluiten waaronder het Kon. Besluit van 20 februari 1951, overeenkomstig art. 1 der wet van 20 december 1882, het Algemeen Reglement op de gezondheids politie der huisdieren heeft uitgevaardigd;

Overwegende dat artikel 55 van voormeld Kon. Besluit voorschrijft de voertuigen die gediend hebben tot het vervoeren van eenhoevige herkauwers, varkens of neerhofvogels, te ontsmetten overeenkomstig de voorschriften die in gemeen overleg door de Ministers van Landbouw en van Verkeerswezen worden genomen;

Overwegende dat het sub C aan verdachte telastegelegd verzuim van ontsmetting derhalve inbreuk maakt op een Kon. Besluit, waarvan de wettigheid onbetwistbaar is; dat, nu het beginsel der verplichte ontsmetting, op wettige wijze bij Kon. Besluit is voorgeschreven, het ter zake onbelangrijk is dat het bepalen van de modaliteiten der ontsmetting aan de bevoegde ministers werd overgelaten;

Overwegende dat art. 56 tweede lid van het Kon. Besluit van 20 september 1883, gewijzigd bij Kon. Besluit van 20 februari 1951 de beide ministers machtigt toezichtsmaatregelen voor te schrijven opdat de krachtens voormeld artikel 55 opgelegde maatregelen van gezondmaking nageleefd zouden worden; dat het Kon. Besluit, na op wettige wijze het beginsel van toezichtsmaatregelen te hebben gesteld, de modaliteiten van dit toezicht aan de bevoegde ministers mocht overlaten; dat deze dus wettig datgene hebben voorgeschreven, waarvan het verzuim sub a) en b) werd telastegelegd, namelijk het houden van een aantekenboekje voor het inschrijven van ieder verricht vervoer van dieren en het kenbaar maken van het gebruikte voertuig door een duidelijk zichtbare vermelding « Dierenvervoer »;

Overwegende dat de Ministers van Landbouw en Verkeerswezen, in de artikelen 21, 22, 23, 25 en 26 van hun Besluit van 21 februari 1951 zich derhalve geen reglementaire macht aanmatigden, die ons publiek recht hun niet geeft; dat zij zich beperkt hebben tot het louter uitvoeren van maatregelen die de Koning, overeenkomstig art. 1 der Wet van 30 december 1882, gerechtigd was voor te schrijven, zodat er geen sprake kan zijn van een verboden overdracht van machten;

Overwegende dat de feiten bewezen zijn;

Om deze redenen en bij toepassing van artikelen 21, 22, 23, 25 en 26 van het Min. Besluit van 21 februari 1951; 55, 56 van het Kon. Besluit van 20 september

1883, gewijzigd bij Kon. Besluit van 20 februari 1951; 1,4 der wet van 30 december 1882; 40-38 van het wetboek van strafrecht; 194 van het wetboek van strafvordering; 2, 11, 12, 14, 32, 34, 35, 36, 37, 41 der wet van 15 juni 1935, door de heer alleenzetelend rechter aangeduid.

Verwijst de Rechtbank de verdachte voor ieder feit a - b en c tot een geldboete van zes en twintig frank en tot de kosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE OOSTENDE

2e Kamer. — 6 november 1957.

Alleenrechtsprekend rechter : H. Londes.

Referendaris : M. W. Six.

Advocaten : Mrs Schramme en Dinneweth.

Verkeersongeval. — Aanrijding. — Vordering tot schadevergoeding. — Stuiting van de verjaring. — Vrijsprekend strafvonnis. — Vergoedende interesten.

De vervolging wegens een bepaald strafbaar feit brengt de stuiting van de verjaring teweeg voor alle vorderingen, die ermede verknocht zijn kunnen. Deze stuitende daden gelden tegenover iedereen, die bij de feiten betrokken is.

De vrijspraak van een weggebruiker wegens overtreding van het verkeersreglement stelt niet per se de andere weggebruiker voor de aanrijding verantwoordelijk.

De burgerlijke rechter dient echter rekening te houden met de motieven van het strafvonnis, die nauw verbonden zijn met het beschikkend gedeelte van het vonnis en er rechtstreeks en noodzakelijk betrekking mede hebben.

In dit geval hebben de motieven kracht van gewijsde samen met het beschikkend gedeelte.

De vergoedende interesten dienen om de meerdere schade te compenseren, die voortspruiten uit het laattijdig vergoeden. De datum, van dewelke af deze interesten dienen te worden toegekend, is een louter feitelijke kwestie die ter beoordeling staat van de rechter, die deze interesten steeds mag toekennen van het ongeval af;

Het is een algemene gewoonte in zake verkeersongevallen de vergoedende interesten toe te kennen van de datum af van het ongeval.

Lammens t/ Loobruyck

Overwegende dat de eis als voorwerp heeft de verweerder te horen aansprakelijk verklaren voor de gevolgen van een aanrijding die plaats had op 13 oktober 1955 te Kortemark tussen eisers' vrachtwagen en de personenwagen van verweerder toen beide voertuigen elkaar kruisten;

De gevorderde schadebedragen zijn :

Herstelkosten : Fr. : 2.074,—

Chomage : 2 dagen à 250 fr. : Fr. : 500,—

Compensatoire interesten : Fr. : 201,—

Overwegende dat verweerder zowel de ontvankelijkheid als de gegrondheid van de eis betwist;

Over de ontvankelijkheid.

Overwegende dat verweerder opwerpt dat eiser, die handelaar is, in de inleidende dagvaarding geen opgave

doet van zijn inschrijving in het handelsregister, zodat de vordering daardoor onontvankelijk is ingevolge art. 1 bis uit de wet van 30.5.1924, gewijzigd door art. 12 uit de wet van de 9.3.1929;

Overwegende dat verweerder in de loop van de procedure melding maakt van zijn inschrijvingsnummer 5.712 in het Handelsregister van Oostende, zodat de vordering daardoor ontvankelijk wordt; (Cfr. Fredericq, Dr. Comm. t. I, blz. 222, nr. 118);

Over de verjaring.

Overwegende dat de aanrijding plaats had op 13 oktober 1955; dat de dagvaarding op 9 maart 1957 betekend werd; dat de verweerder de verjaring opwerpt (één jaar);

Overwegende dat eiser de stuiting van de verjaring inroept o.a. door de dagvaarding aan hem en zijn aangestelde vóór de politierechtbank te Torhout op 23 mei 1956; door de ondervraging der getuigen en het rekwisitorium van het Openbaar Ministerie op de zitting van deze politierechtbank op 18 juni 1956; door de dagvaarding vóór de Correctionele Rechtbank te Brugge op 7 juli 1956 en door het rekwisitorium van het Openbaar Ministerie op de zitting van de Correctionele Rechtbank op 20 september 1956;

Dat te onderzoeken blijft of deze daden van onderzoek en van vervolging daadwerkelijk de verjaring der vordering gestuit hebben;

Dat verweerder inroept dat geen enkele van die daden gesteld werd nopens de verkeersovertreding die als basis van de huidige vordering dient;

Overwegende dat de rechtspraak verdeeld is over de kwestie te weten of de strafvordering ingeleid tegen een betichte die alleen vervolgd wordt, de later door deze betichte (na zijn vrijspraak) ingeleide burgerlijke vordering gestuit heeft;

Overwegende dat de vervolging voor een bepaald delict de stuiting van de verjaring teweegbrengt voor alle vorderingen die ermede verknocht kunnen zijn; (Cfr. Verbreking 24.12.1917, Pas. 1918, I, 166) en dat deze stuitende daden gelden tegenover alwie in de feiten gemengd is; (Cfr. Verbreking 12.6.1950; Pas. I, 706);

Overwegende dat er zekerlijk verknochtheid bestaat tussen de vroegere strafvervolging en de huidige burgerlijke vordering vermits beide vorderingen gegrond zijn op dezelfde gebeurtenis en hetzelfde feit, hetzelfde ongeval;

Overwegende dat de verjaring werkt «in rem» en uitwerking heeft «erga omnes»; (Cass. 19.4.1928, Pas. 1928, I, 133);

Dat ter zake de verjaring nuttig gestuit werd door de hogervermelde daden van onderzoek en van vervolging;

Te gronde.

Overwegende dat verweerder alle aansprakelijkheid betwist;

Dat hij — nopens de vrijspraak van de zoon van eiser door de Correctionele Rechtbank te Brugge dd. 20.9.1956 terecht opmerkt dat de vrijspraak van een weggebruiker wegens inbreuk op de wegcode, per se de andere weggebruiker voor de aanrijding niet verantwoordelijk stelt;

Overwegende dat echter de motivering van het vonnis van de Correctionele Rechtbank te Brugge dd. 20.9.1956 zodanig is dat daaruit noodzakelijkerwijze de verantwoordelijkheid van gedaagde voortvloeit — vermits de strafrechter uitdrukkelijk aanneemt dat beide

weggetruikers in beweging waren op het ogenblik van de aanrijding en dat Lammens voor Loobuyck de helft van de rijbaan vrijgelaten had;

Dat de burgerlijke rechter dient rekening te houden met de motieven van het strafrechterlijk vonnis die nauw verbonden zijn met het dispositief en die er rechtstreeks en noodzakelijk betrekking mee hebben;

In dit geval hebben de motieven kracht van gewijsde samen met het dispositief; (Cfr. Rép. prat. Dr. Belge, V° Chose jugée, nr 189; De Page, t., III, nr. 1001c);

Overwegende anderzijds dat de vrijspraak van de zoon van eiser als gevolg heeft dat hem geen enkele inbreuk op het verkeersreglement kan ten laste gelegd worden; (Cfr. Cass. 22-6-1953 en Cass. 31-1-1955; cfr. ook Koophandelsrechtbank Bergen 22-3-1956-R.G. Ass. Resp. 5835;)

Overwegende dat het bedrag der gevorderde schade niet betwist wordt ter uitzondering van de vergoedende intresten welke verweerder slechts verschuldigd acht vanaf de betaling der faktuur en niet vanaf het ongeval;

Overwegende dat de vergoedende intresten dienen om de meerdere schade, spruitend uit het laatstijdig vergoeden, te compenseren;

Dat de datum vanaf dewelke deze intresten dienen toegekend een louter feitelijke kwestie is aan het oordeel van de rechter overgelaten die deze intresten steeds mag toekennen vanaf het ongeval; (cfr. Cass. 12-7-1943-R.G. Ass. resp. 3936);

Dat het een algemene gewoonte is inzake verkeersongevallen de compensatoire intresten toe te kennen vanaf de datum van het ongeval;

Om deze redenen :

De Rechtbank, beslissende op tegenspraak, toepassing gedaan van artikels 2, 34, 36, 37, 40 en 41 uit de wet van de 15 juni 1935; verklaart de vordering ontvankelijk en gegrond; veroordeelt de verweerder om de eiser te betalen de som van 2.775 frank te vermeerderen met de gerechtelijke rente en de proceskosten.

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

1e Kamer. — 19 februari 1957.

Voorzitter : M. Blauwaert.

Raadsheren : M.M. Elewaut en Belpaire.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mrs Eemans en Thuysbaert.

P.V.B.A. — Vordering tot ontbinding. — Mede-dagvaarding van de vennootschap vereist. — Macht van de vennoten. — Zaakvoerders. — Ontbinding wegens het ontbreken van wederzijds vertrouwen tussen de vennoten.

Wanneer een vennoot van een P.V.B.A. tegen zijn medevenoot de ontbinding vordert van de vennootschap, moet deze, daar zij de rechtspersoonlijkheid bezit, mede worden gedagvaard, ten einde te horen zeggen, dat zij ontbonden is verklaard.

Uitlegging van een bepaling in de statuten omtrent de macht van de vennoten-zaakvoerders.

Ontbinding van de P.V.B.A. wegens het ontbreken van het wederzijds vertrouwen, dat de eensgezindheid van de vennoten vooronderstelt op de essentiële voorwaarden van hun samenwerking.

Madou t/ Inghels en P.V.B.A. «Garage Inghels-Madou».

Overwegende dat tweede verweerder niet verschenen is noch iemand voor haar;

Overwegende dat partijen samen een personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid hebben gesticht volgens akte van 18 februari 1956, voor een duur van 30 jaar;

Overwegende dat eiser thans de vroegtijdige ontbinding vordert van gezegde vennootschap ten nadele van verweerder, en vraagt dat een vereffenaar zou aangesteld worden, die de likwidatie van de vennootschap zou waarnemen;

Overwegende dat eerste verweerder ten onrechte de vordering niet ontvankelijk noemt, onder voorwendsel dat de vennootschap ook gedagvaard werd;

Overwegende dat vermits de vennootschap de rechtspersoonlijkheid bezit, zij zich voor recht dient te horen zeggen dat zij ontbonden is indien de ontbinding wordt verklaard;

Overwegende dat verweerder betwist dat er aanleiding zou bestaan tot de vroegtijdige ontbinding van de vennootschap, ten minste ten zijne nadeel;

Overwegende dat beide partijen akte vragen van hun voorbehoud om van de wederpartij vergoeding te eisen voor de schade welke uit de vervroegde ontbinding van de vennootschap voor hen zou voortspuiten;

Overwegende dat eiser in de eerste plaats verweerder verwijt dat hij, alléén, daden heeft gesteld voor dewelke de gezamenlijke handtekening van beide vennoten vereist was;

Overwegende dat verweerder staande houdt dat de standregelen hem zulks toelieten;

Overwegende dat het artikel 11 van de standregelen luidt als volgt : «Het beheer der vennootschap wordt toevertrouwd aan de twee vennoten-verschijners. De zaakvoerders hebben de meest uitgebreide macht om te handelen in naam der vennootschap in alle omstandigheden en om alle daden en verrichtingen te stellen die betrekking hebben op het doel der vennootschap. » Alleen hun gezamenlijke handtekening zal de vennootschap binden »;

Overwegende dat verweerder gewag maakt van het eerste lid van voormeld artikel, terwijl eiser zich steunt op het tweede lid;

Overwegende dat het eerste lid alleen met het tweede kan verenigd worden voor zover de vennootschap meer dan twee vennoten telt en voor zover in dat geval de twee vennoten-stichters-zaakvoerders, alleen zaakvoerders zouden blijven;

dat, in dergelijk geval, artikel 11, eerste lid, de bevoegdheid van de zaakvoerder afbakt ten overstaan van de algemene vergadering van de vennoten;

doch, overwegende dat de vennootschap in feite alleen uit de twee partijen samengesteld is en dat het niet blijkt dat die twee stichters het inzicht hadden andere leden in hun vennootschap aan te nemen;

Overwegende dat verweerder, als in de rechten niet-ingewijde persoon, te goeder trouw heeft kunnen denken dat het eerste lid van het besproken artikel 11 hem toeliet zonder de handtekening van zijn medevenoot, minstens wat betreft de daden van hun beheer, te handelen;

Overwegende dat hij inderdaad kan ingezien hebben dat er tegenstrijdigheid bestaat tussen het feit dat een vennoot aan zijn medevenoot de meest uitgebreide macht toekent om alle daden te stellen die betrekking hebben op het maatschappelijk doel, en het feit dat hij aan diezelfde medevenoot verbiedt de minste daad te stellen zonder zijn toestemming;

Overwegende dat verweerder ook te goeder trouw

kan gemeend hebben dat de dubbele handtekening door lid 2 van artikel 11 vereist was ten opzichte van de derden, terwijl tussen vennoten ieder van beiden de vennootschap zou kunnen binden;

Overwegende dat de mening van verweerder in die zienswijze kon versterkt worden door het feit dat het derde lid van het besproken artikel 11, opnieuw voor een reeks opgesomde daden van beschikking, de dubbele handtekening vereist « op straf van nietigheid der aangegane verbintenis » hetgeen ook eerder wijst op de gevolgen tegenover de derden dan op de verhoudingen tussen vennoten;

Overwegende dat het aan verweerder bezwaarlijk kan verweten worden, in aanwezigheid van de dubbelzinnigheid van het besproken artikel 11, de voorkeur te hebben gegeven aan de interpretatie welke met het gemeen recht van de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid strookte (artikel 130, J. Van Houtte, A.P.R. Vennootschappen, nr 199, blz. 116, laatste lijnen);

Overwegende dat beide partijen schuld hebben in het dubbelzinnig opstellen van hun standregelen;

dat hun meningsverschil nopens dit belangrijk punt onverenigbaar is met het bestaan van het wederzijds vertrouwen welk de eensgezindheid van de vennoten veronderstelt op de essentiële voorwaarden van hun medewerking;

Overwegende dat die geest van de vertrouwelijke medewerking in feite tussen partijen nooit heeft bestaan;

Overwegende dat zelfs indien de dubbele handtekening niet mocht vereist geweest zijn voor alle daden door verweerder gesteld, het niettemin betaamde dat hij zijn medevennoot zou raadplegen vooraleer belangrijke beslissingen te nemen;

Overwegende dat verweerder niet blijkt eiser op de hoogte van zijn werkzaamheden te hebben gebracht, tenzij naderhand ter gelegenheid van de onderzoeken van de boekhouding door de rekenplichtige van eiser;

Overwegende dat eiser, zijnerzijds, die de werkzaamheid van verweerder te gering noemt, niet bewijst dat hij zelf de minste bedrijvigheid aan de dag zou gelegd hebben om tot de voorspoed van de vennootschap bij te dragen;

Overwegende dat verweerder onbetwistbaar wel had gedaan het akkoord van eiser te vragen nopens de verplaatsing van het bedrijf naar de J. Lonckestraat, doch dat eiser niet blijkt het minste initiatief te hebben genomen om een nieuwe uitbatingszetel te vinden;

Overwegende dat zo de houding van verweerder te kenschetsen is als met een overdreven geest van onafhankelijkheid bezielde, de houding van eiser daarentegen volkomen passief blijkt te zijn geweest;

Overwegende dat bovenstaande beschouwingen aantonen dat er aanleiding bestaat de vennootschap te ontbinden ten nadele van beide partijen;

dat dit besluit het nut doet vervallen van de voorbehouden welke de partijen maken tot schadevergoeding;

Overwegende dat eiser vraagt dat de vereffenaar het recht zou hebben voorlopig de commerciële verichtingen voort te zetten in het belang van de vennootschap;

Overwegende dat die toelating desgevallend te verlenen is door de vennoten zelve (artikel 182);

Om deze redenen :

De Rechtbank, makende melding dat artikelen 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 nageleefd werden;

Verklaart de vordering ontvankelijk en rechtdoende ten gronde, verklaart ontbonden ten nadele van beide partijen, de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid « Garage Inghels-Madou », gesticht bij akte van 16 februari 1956;

Stelt de heer Leopold Cruysaert, expert-rekenplichtige, Koningin Astridlaan te St-Niklaas-Waas, aan als vereffenaar, met de opdrachten en de machten voorzien bij artikel 179 en volgende van de wet op de vennootschappen.

Kosten ten laste van de massa.

VREDEGERECHT TE NEERPELT

25 juni 1957.

Rechter : M. Roelands.

Advocaten : Mrs Franssen en Verhoeven.

Bewijsrecht. — Vereisten voor het opleggen van een aanvullende eed.

Opdat een aanvullende eed kan worden opgelegd, moet er een begin van wettelijk bewijs zijn, zodat in principe in burgerlijke zaken boven de 3.000 frank een schriftelijk bewijs moet aanwezig zijn.

Engels t/ Aerts.

Overwegende dat de vordering van eiser er toe strekt verweerder te horen veroordelen tot terugbetaling van 7.410 fr., zijnde het bedrag van de weeldetaks door eiser betaald;

Dat verweerder inderdaad een auto gekocht heeft voor de prijs van 57.000 fr. verminderd met 5% korting; dat hij de weeldetaks niet betaalde, daar hij invalide 70% zijnde, een vrijstelling van weeldetaks zou genieten;

Overwegende dat verweerder aanvoert, doch niet bewijst dat de verkoper van de auto, met name dhr Timmermans — aangestelde van eiser — hem verzekerde dat hij vrij van weeldetaks was en dat « zij » als verkopers daarvoor instonden; dat verweerder « in die voorwaarden » beweert de koopovereenkomst te hebben afgesloten; dat bovendien op de facture nr 8075, dd. 5-8-1955, vermeld werd « vrij van zegels : invalide aan 70% hetgeen nogmaals zou wijzen op de speciale koopovereenkomst;

Overwegende dat eiser beweert dat hij facture opstelde met melding dat er geen takszegels aangebracht werden om reden dat verweerder 70% invalide was; dat op 20-12-1955 het beheer van de Controle der Overdrachtstaks niettemin de weeldetaks of 7.410 fr. van aanlegger eiste, daar alleen oorlogsinvaliden die 50% invaliditeit hebben van de betaling der weeldetaks vrijgesteld zijn (art. 179 van de Algemene Verordening); dat derhalve verweerder, invalide zijnde ingevolge de militaire dienst volbracht in vreedstijd, geen vrijstelling van weeldetaks genieten kan;

Overwegende dat de wettelijk gesloten overeenkomst geldt als wet voor degene die ze heeft aangegaan (art. 1134 B.W.) en dat zulke overeenkomst te goedertrouw moet uitgevoerd worden;

Overwegende dat « le mode de formation des contrats « solo consensu » nous amène à mettre en lumière deux notions juridiques capitales, et essentiellement différentes l'une de l'autre : la validité de l'acte et celle de sa preuve » en verder « en cas de contestation sur

son existence il ne pourra pas être prouvé autrement que par les modes de preuves prescrits par la loi. L'acte subsiste donc, mais sa preuve ne pourra, éventuellement, être fournie » (De Page, T.II, N°465; Suite);

Overwegende dat aanlegger ten stelligste ontkent aan verweerder vrijstelling van taks gewaarborgd te hebben of deze voor zijn rekening genomen te hebben; dat de h. Timmermans even formeel is;

Overwegende dat de wet de overdrachtaks ten laste legt van de koper, in casu de verweerder die echter beweert dat de taks door overeenkomst ten laste van de verkoper gelegd werd;

Dat de verweerder nochtans zijn bevrijding zal moeten bewijzen; hij dient n.m.l. het bestaan van de overeenkomst, waarvan hij de uitvoering vordert, door een der wettelijke middelen te bewijzen;

Overwegende dat deze overeenkomst door verweerder niet kan bewezen worden, maar dat hij zich steunend op gewichtige, bepaalde en overeenstemmende vermoedens aan de rechtbank verzoekt om de aanvullende eed ambtshalve op te dragen; Dat om de aanvullende eed op te leggen, over het algemeen aangenomen wordt dat er een begin van wettelijk bewijs moet zijn, zodat in principe in burgerlijke zaken, boven de 3.000 fr. een begin van schriftelijk bewijs moet aanwezig zijn (Arntz, Deel 3, n° 450; Laurent, 20, n° 285; Kluyskens « De verbintenissen, » N° 342; en verder, « Le serment supplétoire ne peut être ordonné : 1° que si la demande ou l'exception ne sont pas pleinement justifiées ; 2° que si l'une ou l'autre ne sont pas totalement dénuées de preuves... Le commencement de preuve ne pourra consister dans les témoignages ou des présomptions s'il s'agit d'une chose dont la valeur excède le taux fixé par l'art. 1341 C.C. (3.000 Fr.) (De Page, T.III, N° 1067; dat derhalve, daar het hier gaat over een bedrag van 7.410 fr. een begin van schriftelijk bewijs als noodzakelijk voorkomt; dat dit echter niet voorgelegd wordt;

Dat de voorwaarden vereist om aan verweerder de aanvullende eed op te dragen ter zake niet vervuld zijn, en deze dient afgewezen;

Overwegende eindelijk dat verweerder beweert, doch niet bewijst, dat er een bestelbon bestaat, waarop op zijn uitdrukkelijk verzoek is bijgeschreven geworden : « Vrij van taksen »;

Overwegende dat langs aanleggers zijde beweerd wordt dat noch hij, noch Timmermans voornoemd een bestelbon op naam van verweerder in zijn bezit heeft;

Dat verweerder overigens ter zitting toegaf dat deze bon alleen door hem ondertekend werd; dat dit stuk derhalve geen bewijskracht heeft tegenover aanlegger.

.....

BOEKBESPREKING

Simon Fredericq, Geaggregeerde van het hoger onderwijs in het handelsrecht te land en ter zee, Advocaat bij het Hof van Beroep te Gent : **De eenmaking van het burgerlijk recht en het handelsrecht**. Vlaamse rechtskundige bibliotheek. De Sikkel, 1957.

Op 4 november 1957 verleende de Rechtsgeleerde Faculteit van de Rijksuniversiteit te Gent, met algemeenheid van stemmen, de titel van Geaggregeerde van het Hoger Onderwijs in het Handelsrecht te Land en ter Zee, aan Mr. Simon Fredericq.

Het proefschrift, dat aan de aandacht van de Faculteit werd overgelegd, en dat pas van de pers is gekomen, is een lijvig boek van 577 bladzijden.

In dit werk geeft de auteur blijk van een reeks merkwaardige gaven : helderheid, duidelijkheid, overtuigende dialectiek, gezonde scherpzinnigheid worden op iedere bladzijde van het werk overvloedig ten toon gesteld.

De keus van het onderwerp verdient op zichzelf reeds een bijzondere vermelding. Weinig problemen vermochten inderdaad heden ten dage, zowel hier te lande als in de naburige landen, een zodanige belangstelling te verwekken. Weinig onderwerpen bieden een zo gunstige gelegenheid om allerlei problemen van burgerlijke, van handelsrechtelijke, van sociaalrechtelijke, van fiscaalrechtelijke aard te behandelen, als het hier gekozen onderwerp.

Men weet hoe het probleem van de hereniging van het burgerlijk recht en van het handelsrecht gesteld wordt.

De hedendaagse dualiteit vertoont inderdaad allerlei ongemakken zodra het er op aan komt de regels betreffende de bevoegdheid, betreffende het bewijs, betreffende het faillissement, enz. toe te passen. Als men daarbij overweegt dat het onderscheid tussen het burgerlijk recht en het handelsrecht onbekend was te Rome, dat het evenmin toegepast wordt in de Angelsaksische landen, en dat het trouwens ter zijde werd gelaten in verschillende West-Europese landen, zoals Zwitserland, Nederland en Italië, dan wordt hiermede voldoende bewezen dat de studie van een dergelijk probleem niet alleenlijk gewenst was, maar ook noodzakelijk.

Het past weliswaar dat men van meetaf een duidelijk begrip zou hebben van het gestelde probleem. Zoals de auteur het zeer duidelijk aantoonst in de inleiding, stelt zich het probleem van de eenmaking van het burgerlijk recht en van het handelsrecht slechts daar waar het handelsrecht in strijd ligt met het burgerlijk recht, t.t.z. waar men eigenlijk te doen heeft met een specifiek handelsrechtelijke regel. Naast deze regels, aldus de auteur, bestaan er andere die hun oorsprong vinden in de handel, maar die voor iedereen gelden. Zij vormen wat genoemd wordt het aanvullend handelsrecht : verzekeringsrecht, wisselrecht, vennootschapsrecht, enz. Pogingen tot eenmaking vertonen dan, begrijpelijkerwijze, slechts enig belang ten overstaan van de regels behorende tot de eerste categorie.

Het werk van Mr. Simon Fredericq is in drie delen onderverdeeld : « de verhoudingen tussen het burgerlijk recht en het handelsrecht »; « huidige punten van verschil tussen het burgerlijk recht en het handelsrecht », en ten slotte « prijsgeven, in de jongste wetgeving, van het traditioneel onderscheid ».

In het eerste deel onderwerpt de auteur de oorsprong van het dualisme aan een grondig onderzoek. Dit dua-

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

lisme zou toe te schrijven zijn aan de economische en sociale structuur van de middeleeuwse maatschappij: territoriale verbrokkeling, tot stand komen van autonome handelsinstellingen, en ten slotte de afwezigheid van gepaste rechtscolleges. Doch, indien de Middeleeuwen aanleiding hebben gegeven tot het ontstaan van afzonderlijke handelsrechtelijke regels, dan lijken wel de oprichting van de handelsrechtbanken in de XVIe eeuw en het codificeren van het handelsrecht in de ordonanties van Lodewijk XIV, als de eigenlijke oorzaken te moeten beschouwd worden van het verder blijven bestaan van het dualisme.

Zoals bij de studie van een dergelijk probleem natuurlijk paste, werden de buitenlandse wetgevingen aan een grondig onderzoek onderworpen. Nederland, Frankrijk, Zwitserland, Italië, Engeland en de Verenigde Staten komen achtereenvolgens aan de beurt. Het hoeft geen betoog dat het Nederlandse recht, op dit gebied, voor ons een buitengewoon belang vertoont. Dat de auteur zich dan ook speciaal toegelegd heeft op de studie van de Nederlandse wet van 2 juli 1934, waarbij de begrippen «daad van koophandel» en «koopman» werden prijs gegeven, alsmede op het «ontwerp van een nieuw burgerlijk wetboek» van Professor Meijers, waar, zoals men weet, ieder onderscheid tussen het burgerlijk recht en het handelsrecht wordt opgegeven, verdient alle lof.

Het eerste deel wordt ten slotte besloten met een onderzoek naar de «verhouding tussen het burgerlijk recht en het handelsrecht in de Codices». Hierbij werd aangetoond hoe die verhouding onder het bewind van het handelswetboek op kunstmatige gronden rustte, en hoe de wet van 3 juli 1956 — door «de ambachtslieden», «de bedrijven waar producten van de bodem of de ondergrond worden bewerkt», en «de ondernemingen die tot doel hebben onroerende goederen te kopen om ze weder te verkopen», onder de objectieve handelsdaden te rangschikken, en «de verbintenissen die op onroerende goederen betrekking hebben», onder de subjectieve daden van koophandel, te betrekken —, aan de schreeuwende leemten van het handelswetboek een einde heeft gesteld.

In het tweede deel, dat meer dan 300 bladzijden in beslag neemt, onderwerpt de auteur de huidige verschillpunten tussen het burgerlijk recht en het handelsrecht aan een diepgrondig onderzoek. Vooraleer echter over te gaan tot een gedetailleerde studie van die verschillpunten, geeft de auteur eerst een algemene samenvatting van de argumenten die werden aangevoerd voor de autonomie van het handelsrecht. «Wezenlijk verschil tussen het burgerlijk recht en het handelsrecht», «spoed in de verrichtingen», «behoefte aan krediet», «ritme der evolutie van beide disciplines», «rol van de handelsgebruiken», en «argumenten gesteund op het internationaal karakter van het handelsrecht», worden beurtelings met gepaste argumenten door de auteur weerlegd. Hierop volgt dan de gedetailleerde studie van de argumenten vóór en tegen het behoud van het onderscheid tussen het burgerlijk en het handelsrecht, namelijk: het bewijs, de bekwaamheid, de hoofdelijkheid, de intresten, de rechtbanken van koophandel, punten van verschil in het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, burgerlijk pand en handelspand, gegoedheid van de borg, verjaring in zake verkoop, lastgeving en commissie, regime van de onvermogens en beroepsverplichtingen van de kooplieden. In zijn besluit meent de auteur deze verschillpunten in drie categoriën te moeten rangschikken: de verschillpunten die behoren tot het objectief handelsrecht, deze die behoren tot de beroepsverplichtingen der kooplieden en ten slotte deze die behoren tot de rechtspleging.

De verschillpunten die behoren tot het objectief handelsrecht, zoals bv. deze die betrekking hebben op de bekwaamheid, de hoofdelijkheid, de wettelijke intrest, de vorm van de in gebreke stelling, het pand, de gegoedheid van de borg, de verjaringen in zake verkoop, de lastgeving en de commissie, verdienen volgens de auteur geen genade. «Het gering belang — zo schrijft hij — van de verschillen, die nog in het positief recht worden gemaakt, de twijfelachtige noodzakelijkheid ervan, een uitgesproken strekking om ze te vervangen door een eenvormig regime, en vooral de jongste evolutie van het recht naar een eenheidsreglementering toe, pleiten ten voordele van een grotere eenvormigheid» (nr. 446).

Wat de beroepsverplichtingen der kooplieden betreft, drukt de auteur de wens uit dat zij op alle ondernemingen toepasselijk zouden worden gemaakt.

Onder de derde categorie behandelt de auteur ten slotte het bewijs, de rechtsmacht en het faillissement.

Ter zake van het bewijs wordt terecht vastgesteld dat in dit domein de rechtspraak, in een sterke mate, de toenadering van de divergerende regels van het burgerlijk recht en van het handelsrecht in de hand heeft gewerkt. Deze verheugende constatacie ten spijt, lijkt het de auteur nochtans wenselijk dat men tot eenmaking van de bewijsvoering zou overgaan.

Wat het gewichtig probleem van de bevoegdheid van de rechtbank van koophandel betreft, onderzoekt de auteur achtereenvolgens de verschillende ontwerpen die aan dit probleem een oplossing hebben trachten te verlenen zoals o.m.: het voorstel van het Verbond der Belgische advocaten strekkende tot de afschaffing van de rechtbank van koophandel; de wetsvoorstellen van 16 februari 1937 en van 3 februari 1953 strekkende tot het verlenen van het voorzitterschap van de rechtbank van koophandel aan de referendaris; alsmede het voorontwerp van het Studiecentrum tot hervorming van de Staat, strekkende tot de versmelting van de rechtbank van koophandel en van de rechtbank van eerste aanleg. Ofschoon de auteur zich wel enigszins aangetrokken voelt door deze laatste oplossing, meent hij nochtans een naar onze mening overdreven belang te moeten hechten aan de recrutering van de rechters in de rechtbank van koophandel, recruiterig die volgens hem door het vooruitzicht van een «voorzitterschap» of een «kamervoorzitterschap», bijzonder in de hand wordt gewerkt. Daarbij wordt echter niet bewezen waarom de rechtbank van koophandel, met eigen voorzitter en eigen kamervoorzitters, geen onderdeel zou kunnen uitmaken van de rechtbank van eerste aanleg, net als dit heden ten dage het geval is met de correctionele rechtbank. Anderzijds geeft de auteur gaarne toe dat er aan de competentieconflicten een einde dient gesteld. Daarom stelt hij dan ook voor dat aan de burgerlijke rechtbank een onvoorwaardelijke algemene bevoegdheid zou worden toegekend, met de mogelijkheid om vonnissen van toewijzing van bevoegdheid uit te spreken, alsmede verwijzing naar de bevoegde rechtbank zonder nieuwe dagvaarding.

Ten overstaan van het faillissement, stelt Mr. Fredericq vast dat de auteurs in het algemeen aandringen opdat de staat van kennelijk onvermogen eindelijk aan een behoorlijke reglementatie zou worden onderworpen, en meent dan ook te mogen voorstellen, dat, naar het voorbeeld van vele buitenlandse wetgevingen, de toestand van alle onvermogens hier te lande op dezelfde manier zou worden geregeld.

In het derde deel heeft de auteur werkelijk baanbrekend werk verricht. Alhier wordt een diepgaand onderzoek ondernomen naar de feitelijke toedracht van het onderscheid tussen «koopman» en «niet koopman»,

«daad van koophandel» en «burgerlijke daad», in de jongste wetgeving. Hierbij komen het fiscaal recht, het sociaal recht, het economisch recht, het publiek recht en het privaatrecht achtereenvolgens aan de beurt. Telkens komt de auteur tot deze verbazende constatactie dat de wetgever het oude onderscheid tussen «koopman» en «niet koopman» heeft opgegeven en zijn toevlucht neemt tot nieuwe criteria. Ofschoon de terminologie op dit gebied nog bijzonder onsamenhangend is, meent de auteur nochtans dat het begrip economisch recht, veel beter dan het begrip handelsrecht de hedendaagse evolutie weergeeft. Wanneer het er echter op aan komt de kenmerken van dit nieuw economische recht te bepalen, dient men zeer voorzichtig te werk te gaan. Het domein van het economische recht zal blijkbaar veel ruimer zijn dan het domein van het handelsrecht. Daarin zouden inderdaad alle ondernemingen, o.m. de grote landbouwexploitaties, de openbare ondernemingen, en de verenigingen zonder winstoogmerk die aan het economische leven deelnemen, begrepen worden. Sommige bepalingen — denkkelijk van subjectieve aard — zouden verder van toepassing blijven op al wie deelneemt aan de economische bedrijvigheid.

Naast deze bepalingen zouden nochtans een reeks objectieve bepalingen van toepassing blijven. Hoe dit ook zij, voor zover de recente wetgeving ons daarbij een gepaste aanwijzing verschaft, lijkt het wel dat het onderscheid tussen het economische en het niet economische recht ook in het vervolg een zeer beperkt belang zal vertonen.

Uit dit kort en noodzakelijk onvoldoende overzicht, zal wellicht blijken dat wij hier staan voor een uiterst belangrijke bijdrage tot de wetenschap die de Rijksuniversiteit te Gent en de Belgische rechtsgelerdheid in het algemeen eer aandoet. Wie daarbij, zoals de schrijver van deze recensie, getuige was van de dagelijkse inspanning die van de auteur werd geleverd, zijn drukke bezigheden aan de balie ten spijt, om dit merkwaardig proefschrift tot een goed einde te brengen, kan niet nalaten dit te beschouwen als een uitzonderlijk voorbeeld van wilskracht, volhardingsgeest en wetenschappelijke ijver.

Het feit dat dit werk trouwens onmiddellijk opgenomen werd in de collectie van de Vlaamse rechtskundige bibliotheek, uitgegeven door het Rechtskundig Weekblad, onder leiding van Professor Dr. René Victor, en waarvan de hoge standing algemeen erkend wordt, is, voor zover nodig, een verder bewijs van de wetenschappelijke waarde van dit proefschrift.

J. Limpens

Prof. Offerhaus: Eenvormige wet betreffende het Benelux Internationaal Privaatrecht. — Amsterdam, 1957, Scheltema en Holkema.

Zeer onlangs werd opnieuw de aandacht gevestigd op het Verdrag op 11 mei 1951 te 's Gravenhage ondertekend, tussen Nederland, België en Luxemburg tot het invoeren van een eenvormige wet betreffende het internationaal privaatrecht. Inderdaad, de raadgevende Interparlementaire Beneluxraad, in zijn verslag in November 1957 uitgebracht, inzake de samenwerking tussen de drie Staten op het gebied van de éénmaking van het recht, heeft «de wens uitgedrukt dat de drie regeringen ten spoedigste met betrekking tot deze eerste poging tot een eenvormige wet een resultaat zullen weten te bereiken dat, op korte termijn,

in de nationale wetgevingen onzer landen zal gaan gelden».

Met het oog op de nakende totstandkoming van deze eenvormige wet heeft Dr. Offerhaus, de bekende Hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, de tekst uitgegeven van het wetsontwerp (bij Scheltema en Holkema N.V. Amsterdam, 1957) alsook van het uitvoerig verslag van de Belgisch-Nederlands-Luxemburg studie-commissie (de Beneluxcommissie) dat, zoals de memorie van toelichting op het ontwerp, het zegt: «ter volledige toelichting van de eenvormige wet kan dienen».

In een voorbericht «legt Professor Offerhaus met reden en op gepaste wijze de nadruk op de uiterst belangrijke draagwijdte van het verdrag van 1951, daar de bepalingen van de eenvormige wet niet slechts zullen gelden in het rechtsverkeer tussen de Beneluxlanden, maar evenzeer in het rechtsverkeer van een Beneluxland met andere landen.

Reeds heeft Luxemburg het verdrag bekrachtigd op 9 april 1954. Al heeft het Benelux Internationaal privaatrecht nog geen kracht van wet, toch geldt het meer en meer als ongeschreven recht. «Het is dan ook niet te verwonderen», schrijft Professor Offerhaus, «dat de eenvormige wet op de Colleges van al onze Juridische Faculteiten wordt gedoceerd, en dat, in de jurisprudenties reeds met het ontwerp rekening wordt gehouden.

Professor Offerhaus heeft aan de tekstuitgave een literatuurlijst toegevoegd die de waarde van deze voortreffelijke publicatie nog verhoogt.

L. F.

Bosly H., del Marmol Ch., Goossens C. H., Lauwers J. P. en Limpens J., Répertoire Bibliographique du droit Belge (1946-1955), Luik, Les Presses Universitaires de Liège (1957), 348 blz.

Bij deze korte boekbespreking is het klaarblijkelijk overbodig te onderstrepen welke uitnemende diensten de auteurs van dit bibliographisch repertorium aan de Belgische juristen hebben bewezen met de publicatie van hun voorgaande repertorium dat betrekking had op publicaties van 1919 tot 1945.

Met ongeduld werd dan ook gewacht op het thans verschenen deel dat de publicaties vermeldt tot en met 1955.

De auteurs zijn dezelfde gebleven, maar bij deze ploeg kwam zich voegen de heer J. P. Lauwers, die tot voor korte tijd bibliothecaris was van het Ministerie van Justitie.

De opvatting van het werk is dezelfde gebleven. Het bevat uitsluitend Belgische publicaties, zowel de verhandelingen die onder boekvorm verschenen als die welke in verzamelingen gepubliceerd werden en tenslotte ook de bijdragen die in de talrijke Belgische tijdschriften gepubliceerd werden.

Evenals het eerste gedeelte munt dit werk uit door volledigheid als door een wetenschappelijk verantwoorde rangschikking der publicaties.

Het werk is gevolgd door uiterst verzorgde registers, vooreerst een namenregister en vervolgens een zakenregister.

Dit laatste is zo verzorgd opgesteld dat hetgeen niet onmiddellijk kan gevonden worden, aan de hand van de systematische inhoud zonder moeite kan teruggevonden worden, des te meer daar vele trefwoorden gevolgd worden door onderverdelingen met een zeer beperkt aantal nummers.

Wat de uitgepluisde tijdschriften en verzamelingen betreft kan opgemerkt worden dat ten aanzien van het vorige deel, enkele tijdschriften verdwenen zijn, zoals *Pandectes Périodiques*, *Belgique Judiciaire* e.a. Maar anderzijds zijn verschillende nieuwe publicaties zich komen voegen bij de vroegere.

Het is opvallend dat de auteurs niet nagelaten hebben de stof te verwerken uit publicaties die soms al te weinig gekend zijn.

Vermelden wij bv. de buitenlandse rechtstijding, *Documentation juridique étrangère*, het Jaarboek van de vereniging voor vergelijkende studie van het recht van België en Nederland enz.

Een dergelijk bibliographisch repertorium geeft ongetwijfeld ook stof tot andere bedenkingen. De Belgische rechtsliteratuur is blijkbaar in omvang toegenomen. Het vorige deel, dat 25 jaren besloeg, bevatte 10.158 verhandelingen en bijdragen, dit nieuwe deel, dat slechts 10 jaren bestrijkt, bevat er reeds 6.714. Vervolgens kan onderstreept worden, zoals trouwens in de inleiding was opgemerkt, welke uitbreiding de Nederlandstalige rechtswetenschap in België heeft verkregen gedurende de laatste tien jaren.

De ontwikkeling van het recht komt er ook in tot uiting.

Vermelden wij o.m. de grote uitbreiding van publicaties op gebied van staatsrecht en administratief recht sedert het ontstaan van de Belgische Raad van State, de uitbreiding van het arbeidsrecht, maatschappelijke zekerheid en andere takken van het sociaal recht.

De auteurs van dit bibliographisch repertorium mogen verzekerd zijn van de dankbaarheid der juristen. Zij hebben een waardevolle dienst bewezen aan rechtspraktijk en -wetenschap.

J. R.

BALIELEVEN

Vlaamse Conferentie bij de Balie te Antwerpen

Filmvoorstelling op 18 februari 1958.

Op dinsdag, 18 februari 1958, werd het bestuur van de Vlaamse Conferentie in de gelegenheid gesteld de magistraten en advocaten en hun echtgenoten en familie te vergasten op het bijwonen van de avant-première van de film « *Witness for Prosecution* », in de gezellige cinemazaal « *Vendôme* ».

Voor een zeer talrijke opkomst nam vooreerst onze voorzitter Mr Willy Calewaert, het woord om, in naam van de Vlaamse Conferentie, de Heer Heylen en het bestuur van *Vendôme* van harte te danken om hun sympathiek gebaar en er — wellicht met het oog op de toekomst — de nadruk op te leggen dat ook het inrichten van avant-premières dank zij voornoemde personaliteiten tot de traditie van de Vlaamse Conferentie begint te behoren.

Vervolgens konden de aanwezigen genieten van een mooie en vooral uiterst spannende film, waarin, naast de vertolking van Tyrone Power en Marlène Dietrich, vooral het prachtige spel van Charles Laughton, als advocaat van de verdediging, opviel.

Deze rolprent bracht daarbij een uiterst interessante kijk op de in de Angelsaksische landen gevolgde strafprocedure.

Niemand van de talrijke aanwezigen zal zich dan ook deze uiterst gezellige avond beklagd hebben.

Worstenfeest op 20 februari 1958.

Het hoogtefeest van de stagiaires, het worstenfeest, greep dit jaar plaats in de instelling « *De Vliegende Hollander* » in de Lange Brilstraat.

Dicht opeengepakt werden de 104 aanwezigen vooreerst vergast op een smakelijk voorgerecht en dan op de traditionele — en uitstekende — gezoden worst.

Vervolgens werd het woord én de zang verleend aan de confraters P. Detiège, W. Pruym, H. Van Kerckhove en E. Lauwers, welke een korte maar uiterst spirituele stagistenrevue ten gehore brachten.

Een werkelijke innovatie werd dit jaar echter gebracht door onze voorzitter Mr Willy Calewaert welke er in gelukte, met de welwillende medewerking van Mrs De Leu, Wagemans en Lauwers, een werkelijke studentenatmosfeer te doen heersen in het daartoe zo geschikte kader van de « *Vliegende Hollander* ».

Het grote slachtoffer van deze feestelijkheden werd bijgevolg de Heer Stafhouder, op wiens kosten op zéér overdadige wijze werd gedronken...

Het is dan ook eerst na middernacht dat de aanwezigen node de aftocht blezen na een prachtige avond.

Voordracht door de Heer P. Lambrechts, Rector van de Rijksuniversiteit te Gent, over « Problemen van Hoger Onderwijs », op 28 februari 1958.

Het is voor een practisch gevulde Assisenzaal dat Mr Willy Calewaert op vrijdag, 28 februari, de Heer Rector P. Lambrechts inleidde.

Mr Calewaert gaf een overzicht van de schitterende carrière van spreker, welke, naast het Rectoraat, daarbij de functies cumuleert van Hoogleraar aan de Universiteiten van Brussel en Gent.

Vervolgens nam de Heer Lambrechts het woord om vooreerst, in een uitvoerige en zeer gedocumenteerde inleiding, een historisch overzicht te geven over de ontwikkeling van het wetenschappelijk denken.

In het tweede deel van zijn rede behandelt spreker het probleem van het wetenschappelijk onderzoek. Aan de hand van talrijke statistieken en andere gegevens toont de spreker aan dat meer en meer de belangstelling en de prestaties van de universitaire afgestudeerden op zuiver wetenschappelijk gebied afnemen. Nochtans worden de kredieten voor wetenschappelijk onderzoek door de Staat ter beschikking gesteld van jaar tot jaar verhoogd.

De voornaamste oorzaak van dit fenomeen is volgens spreker het verlangen van pas afgestudeerde universiteiten om een te hoge levensstandaard te voeren en hun diploma financieel zo hoog mogelijk én zo vlug mogelijk te laten renderen.

Anderzijds echter zijn de bezoldigingen aan assistenten en hoogleraren toegekend te laag, zodat meer en meer beroep moet worden gedaan op meer middelmatige elementen om universitair onderwijs te verstreken.

Het derde deel van de uiteenzetting van spreker is gewijd aan de verhouding tussen de Vlaamse en de Waalse bijdrage aan het wetenschappelijk onderzoek.

Spreker bewijst zijn aandachtig gehoor, aan de hand van cijfers en statistieken van de laatste 15 jaren, dat meer en meer het overwicht van de Waalse elementen in het toekennen van studiebeurzen en fondsen voor wetenschappelijk onderzoek toeneemt.

De vergelijking van de verhouding tussen Waalse en Vlaamse schoolbevolking in lager, middelbaar en hoger onderwijs toont aan dat, hoe verder de studies

gaan, hoe groter het overwicht van de Franse taalrol wordt.

De verdere bewustwording van het Vlaamse volk én de doorgevoerde democratisering van het Hoger Onderwijs zullen hierin wellicht de oplossing brengen.

Een langdurig en warm applaus beloonde spreker voor zijn prachtige uiteenzetting.

Vermelden wij nog de aanwezigheid op deze spreekbeurt, naast talrijke andere personaliteiten, van de Heer Stafhouder R. Victor en de Heer Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen.

P. H.

MEDEDELINGEN

IIe Internationaal Congres voor Sociaal Recht

in het kader van de Wereldtentoonstelling - Brussel
8 - 15 juni 1958

Secretariaat van het Inrichtend Comité :
Belliardstraat 58, Brussel - Postrekening 6427.52

Onder de hoge bescherming van de Belgische Regering en het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg van België, met de medewerking van het Internationaal Arbeidsbureau, ingericht door het Belgisch Interuniversitair Instituut voor Sociaal Recht, in opdracht van de Internationale Vereniging voor Sociaal Recht (São Paulo, Brazilië).

Wetenschappelijk Comité van het Congres.

Prof. Dr. A. F. Cesarino Junior (Brazilië); Prof. Paul Durand (Frankrijk); Prof. Mr M. G. Levenbach (Nederland); Prof. Dr. H. C. Nipperdey (West-Duitsland); Prof. Avv. Francesco Santoro-Passarelli (Italië); Prof. Dr. Mariano Tissenbaum (Argentinië); Prof. Fernand Van Goethem (België).

Algemeen thema.

De rol van de Staat in de arbeidsreglementatie en in de organisatie van de sociale zekerheid.

Algemene rapporteurs der secties.

Sectie I : Individuele arbeidsverhoudingen.. Prof. Dr. H. C. Nipperdey (West-Duitsland).

Sectie II : Collectieve arbeidsverhoudingen. Prof. O. Kahn-Freund (Groot-Brittannië).

Sectie II : Sociale zekerheid : Prof. Mr M. G. Levenbach (Nederland).

Sectie IV : De Staat en de organisatie der verzekering inzake arbeidsongevallen : Prof. P. Horion (België).

Sectie V : De arbeidsverhoudingen en de sociale zekerheid in de overzeese gebieden : Graaf Pierre de Briey (Internationaal Arbeidsbureau, Zwitserland).

Sectie VI : De federale en supranationale structuren en het sociaal recht : Prof. Mario de la Cueva (Mexico).

Nationale rapporteurs (voorlopige lijst op 1 januari 1958).

Argentinië : Prof. Dr. Mariano Tissenbaum; Prof. Dr. Mario Deveali; Prof. Dr. Juan Pozzo; Prof. Dr. Luis Despontin.

Australië : Prof. Dr. M. J. Grobtuch.

België : Prof. C. De Swaef; Prof. A. Lagasse; Prof. F. Van Goethem; Prof. A. Doucy; Mw. Prof. S. David; Prof. F. Waleffe.

Brazilië : Prof. Orlando Gomes; Prof. Pinto Antunes; Prof. Mozart Victor Russomano; Prof. A. F. Cesarino Junior; Prof. Vicente Marotta Rangel.

Canada : Mr Théo L'Espérance; Prof. Marie-Louis Beaulieu; Prof. François-Albert Angers; Prof. Edgar Guay; Prof. René Mankiewicz.

Frankrijk : Prof. Levasseur; Prof. Friedel; Prof. Freyria; Prof. Rouast; Prof. Camerlynck; Mr M. Kirsch.

Groot-Brittannië : Prof. Cyril Grunfeld; Prof. A. H. Hudson; Prof. Crossley Vaines; Dr. George Brand; Prof. S. A. de Smih.

Italië : Mw. Prof. Luisa Riva Sanseverino; Prof. Guiliano Mazzoni; Prof. F. Santoro-Passarelli; Prof. L. Levi Sandri; Prof. G. Miraldi; Prof. E. Cataldi.

Joegoslavië : Prof. Bochkó Péritch.

Mexico : Prof. Alfonso Lopez Aparicio; Prof. E. Alvarez del Castillo; Prof. Mario de la Cueva.

Nederland : Prof. Mr W. F. de Gaay Fortman; Prof. Dr. F. J. H. M. Van der Ven; Prof. Mr A. N. Molenaar.

Panama : Mr Cesar Pereira Burgos.

Polen : Prof. Dr. S. Rozmaryn; Prof. Dr. Wacław Szubert.

Roemenië : Prof. Dr. J. Moruzi.

Spanje : Prof. Bayon; Prof. E. Perez Botija.

Tsjechoslovakije : Prof. Jiri Chysky; Prof. Karel Witz en twee nog aan te duiden ambtenaren.

Verenigde Staten : Prof. Charles A. Reynard; Prof. Robert E. Mathews; Prof. Alfred W. Blumrosen; Mw. Prof. Barbara Armstrong; Mr Harold A. Katz; Prof. Thomas I. Emerson.

West-Duitsland : Prof. Dr. Alfred Hueck; Prof. Dr. Rolf Dietz; Prof. Dr. Walter Bogs; Prof. Dr. Herman Dersch; Prof. Dr. Gerhard Boldt.

Zweden : Prof. Folke Schmidt; M. Sture Petré; M. Ernst Bexelius; M. Allan Lundberg.

Zwitserland : Dr. Ed. Eichholzer; Prof. Bernard Zanetti; M. Jean-Daniël Ducommun; Mr Alfred Maurer; Prof. Walther Hug.

Programma van het Congres.

Behoudens eventuele wijzigingen, werd het programma als volgt bepaald :

Zondag, 8 juni, te 15 u. : openingszitting in het groot auditorium van de Universiteit te Brussel. Zullen het woord voeren : een lid van de Belgische Regering, Prof. A. F. Cesarino Junior (Brazilië) en Prof. Paul Durand (Frankrijk). — Te 20 u. : avondreceptie in het Stadhuis van Brussel (avondkledij of donkere stadskledij).

Maandag, 9 juni, te 10 en 15 u. : werkvergaderingen in de Rijksuniversiteit te Gent; 's avonds : « Klank en Licht » in de abdij Sint-Bavo (Gent).

Dinsdag, 10 juni, te 10 en 15 u. : werkvergadering in de Universiteit te Leuven; 's avonds : Concert in het Nationaal Instituut voor Radio-omroep (Brussel).

Woensdag, 11 juni, te 10 en 15 u. : werkvergadering in de Universiteit te Luik.

Donderdag, 12 juni : excursie per autocar naar Antwerpen en Brugge.

Vrijdag, 13 juni, te 10 en 15 u. : werkvergadering in de Universiteit te Brussel.

Zaterdag, 14 juni, te 11 u. : slotvergadering in het groot auditorium van de Wereldtentoonstelling. Prof. T. Ascarelli (Italië) zal een toespraak houden. Te 13 uur : lunch in het Paleis der Elegantie van de Wereldtentoonstelling.

* * *

De officieel toegelaten talen op het Congres zijn : Engels, Frans, Nederlands, Duits, Spaans, Italiaans en Portugees.

De werktalen zijn het Frans en het Engels. De rapporten, welke worden opgesteld in een andere taal,

zullen moeten ingediend worden met een Franse of een Engels vertaling. Ook de rapporten welke in het Nederlands worden ingediend, zullen door het bureau in een der werktalen van het Congres worden overgezet.

De bijdrage is vastgesteld op 250 Belg. F; zij geeft recht op de teksten van alle nationale en algemene rapporten en andere congresdocumenten en op de verscheidene recepties alsook op de excursie van donderdag 12 juni.

De Congressisten en hun echtgenote hebben daarenboven gratis toegang tot de Wereldtentoonstelling tijdens de duur van het Congres.

De verplaatsing van Brussel naar de andere universiteitssteden (Gent, Leuven, Luik, geschiedt waarschijnlijk per autocar. De echtgenoten der congressisten worden uitdrukkelijk uitgenodigd. Een geleid bezoek van deze steden of hun omgeving zal ingericht worden tijdens de werkvergaderingen.

Gezien de moeilijkheden van organisatie wegens het groot aantal Congressen tijdens de Wereldtentoonstelling 1958, zou het Inrichtend Comité U zeer dankbaar zijn indien U ten spoedigste uw inschrijvingsformulier wilde terugsturen.

Alle briefwisseling betreffende het Congres dient gestuurd naar Mr M. Cornil, secretaris van het Inrichtend Comité, Jeannelaan 27, Brussel.

Namens de Internationale Vereniging voor Sociaal Recht, *Prof. Cesarino Junior*, Voorzitter.

Namens het Belgisch Interuniversitair Instituut voor Sociaal Recht, *Prof. Fernand Van Goethem*, Voorzitter.

Namens het Inrichtend Comité,
Prof. Madeleine Gevers, Voorzitster.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift van de Vrederechters : nr 1 - januari 1958

H. De Clerck, Union des Juges de Paix. — Bureau permanent. Réunion tenue à Bruxelles le 20 janvier 1958. — M. H., Constant Kinart. — L. L., Gaston Leroux.

Tijdschrift voor Notarissen : nr 2 - februari 1958 :

P. Thuysbaert, Voorschotten door ouders aan kinderen. — Rechtspraak.

De Gemeente, nr 88 - februari 1958 :

F. Wastiels, Enkele aspecten van de wettelijke organisatie van de Stedebouw in België en Nederland. — J. Manouvrier, Het probleem van het herstellen van het stratennet der Belgische steden. — A. Hendrickx, Het aanbrengen van een asfaltbekleding op het stratennet van Brussel. — L. Garré, Naar aanleiding van Koninklijke Besluiten van vernietiging inzake classificatieaangelegenheden. — M. Denens, J. Perau en F. Wastiels, Wetgeving, Rechtspraak.

Advocatenblad : nr 2 - 15 februari 1958 :

Mr L. D. Pels Rijcken, De advocaat in dienstbetrekking. — Mr C. Croon, Het van een « gratis-client » aanvaarden of bedingen van een geldelijke beloning. —

Mr Y. H. M. Nijgh, Ereregel B IV 25b artikel R.Rv. — Mr Y. Scholten, Hockeywedstrijd Nederlandse balie-Law Society Hockey club.

Arbitrale Rechtspraak : nr 446 - februari 1958 :
Rechtspraak.

Justitia : nrs 5-6 - jan.-febr. 1958 :

M. Teekens, Bespreking van het rapport onzer vereniging (afwikkeling wetsontwerp 2395). — G. G. M. Verhagen, Inwerkingtreding en uitvoering Pro-Deo wet. — G. G. M. Verhagen, De Pachtwet. — G. G. M. Verhagen, Waterschappen, handel af van de gerechtsdeurwaarder. — I. Harshagen, Gijzeling van een vreemdeling.

Rechtsgeleerd magazijn Themis : afl. 1 - 1958 :

Prof. Dr H. Dooyeweerd, Een nieuwe studie over het Aristotelisch begrip der gerechtigheid. — Mr P. Adriaanse, De overeenkomst van levensverzekering.

Nederlands Juristenblad, afl. 9 - 1 maart 1958 :

Mr P. Zonderland, De procesorde bij de « hearings ». — Mr A. J. M. Kunst, Représentation en volmacht (II, slot). — Prof. Mr Dr G. van den Berg, Huldiging van de nagedachtenis van Prof. Dr H. Sinzheimer te Frankfurt. — Mr J. H. Scholten †. — Prof. Mr A. C. Josephus Jitta †.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie : nr 4527 - 1 maart 1958 :

Mr D. P. A. Nakken, Publiciteit en specialiteit in de praktijk (I). — Dr F. C. Dominicus, Enige taalkundige opmerkingen over het ontwerp van wet van het nieuwe Burgerlijke Wetboek (II, slot). — Mej. Mr W. M. Peletier, Tijdschriftenoverzicht : Rechtskundig Weekblad, 20e jrg. 1956-57 (IV, slot).

Journal des Tribunaux : n° 4184 - 2 mars 1958 :

P. Cornil, La probation : sanction pénale ou mesure de faveur. — Jurisprudence.

Recueil Général de l'enregistrement et du notariat : mars 1958 :

L'objet des sociétés commerciales.

Revue Générale des assurances et des responsabilités n° 1 - : janvier 1958 :

M. Pierre Denis, L'obligation générale de prudence et de diligence du médecin.

Recueil Dalloz : n° 8 - 26 février 1958 :

Pierre Huguet, Chronique législative (7 novembre-31 décembre 1957).

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad